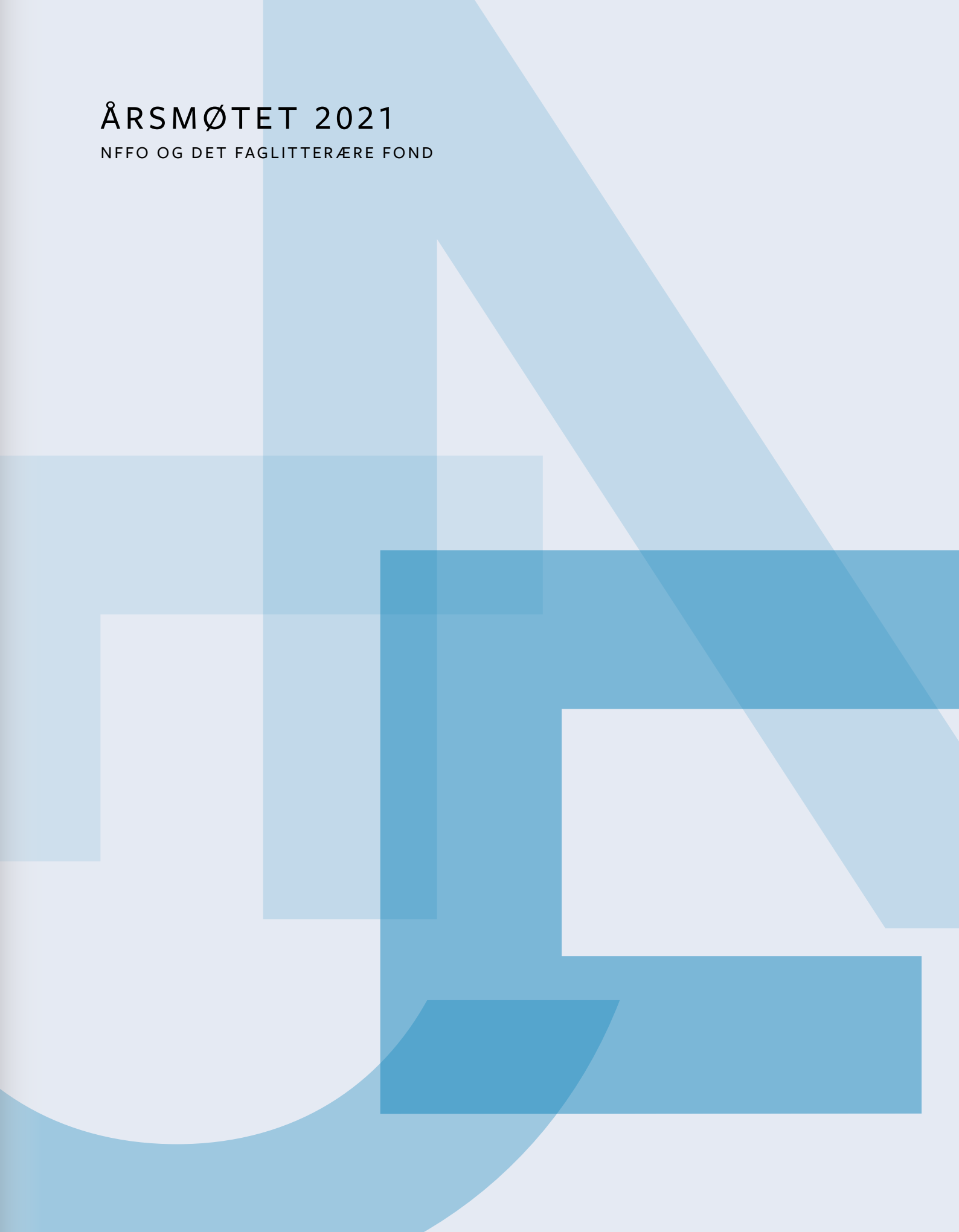

ÅRSMØTET 2021

NFFO OG DET FAGLITTERÆRE FOND

ÅRSMØTET 2021

Dagsorden

1. Årsmøtets konstituering

Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening

2. Årsmelding 2020
3. Regnskap 2020
4. Handlingsprogram 2021
5. Budsjet 2021

Innkomne saker - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Det faglitterære fond

6. Oppfølging av årsmøtevedtak fra 2019 om vurdering av mulig endring av punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser
7. Forslag om å gjøre treårig prøveordning med prosjektstipend for forfattere permanent
8. Forslag om å gjøre treårig prøveordning med tildeling av ettårig arbeidsstipend for oversettere permanent
9. Forslag til endringer i reisestipend
10. Forslag om legge ned aktualitets- og debattstipendet
11. Forslag om endringer i statuttene for Det faglitterære fond
12. Forslag om endringer i retningslinjer for stipend

Innkomne saker – fra medlemmer

13. Forslag om å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede treårig arbeidsstipend

Det faglitterære fond

14. Årsmelding 2020
15. Regnskap 2020
16. Budsjet 2021

Valg

17. Innstilling fra valgkomiteen
18. Styrets forslag til ny valgkomité
19. Styrets forslag til revisor

Sak 1 Årsmøtets konstituering

Dirigenter, to medlemmer til a underskrive protokollen, redaksjonskomité og tellekorps velges i henhold til foreningens vedtekter, § 4-4. Fullmaktskomite og blir ikke valgt ut fra møtets digitale form. Innkalling og styrets forslag til dagsorden godkjennes, og styrets forslag til forretningsorden vedtas.

Frist for innlevering av alternative forslag til komiteens innstilling meddeles, jf. vedtektenes § 4-6.

Forslag til forretningsorden:

I tillegg til de bestemmelser om årsmøtets dagsorden og forretningsorden som fremgår av vedtektenes § 4, skal årsmøtet følge denne forretningsorden:

1. Årsmøtets dagsorden vedtas under årsmøtets konstituering. Årsmøtet kan senere vedta endringer i dagsordenen og det tilhørende tidsskjemaet når det er nødvendig for å avvikle årsmøtets sakliste. Årsmøtet kan i den forbindelse også vedta at en sak skal utsettes eller avgjøres ved uravstemning.
2. Man ber om ordet ved å vise hevet hånd i Zoom. En deltaker kan bare få ordet to ganger til samme sak. En deltaker kan bare få to replikker til samme sak. Replikken skal vedkomme det innlegg det er replikk til, og man må be om replikk under eller umiddelbart etter det innlegg det gjelder. Den taler en replikk er rettet til, kan svare på hver replikk eller samle sitt svar i en felles svarreplik. Årsmøtet kan vedta at det ikke skal være adgang til replikkordskifte.
3. **Taletid.** Forslagsstiller kan begrunne forslag i inntil fem minutter. Taletid for øvrige innlegg er inntil tre minutter. Taletid for replikk og svarreplik er inntil ett minutt. Dirigenten kan foreslå utvidelser eller ytterligere innskrenkninger av taletiden. Valgkomiteen kan begrunne forslagene sine i inntil fem minutter.
4. **Forslag.** Forslag må fremsettes skriftlig til angitt e-postadresse. Dirigenten kan gjøre unntak fra dette når han/hun finner at et muntlig forslag er tilstrekkelig. Videre kan dirigenten fremsette forslag uten å innlevere disse skriftlig. Dersom en forslagsstiller trekker sitt forslag, skal dirigenten gi deltakerne adgang til å tilkjennegi om noen annen ønsker å opprettholde forslaget.
5. **Strek.** Dirigenten kan foreslå at strek settes under et kommende innlegg. Han/hun skal gi adgang til å framsette skriftlige forslag før strek settes. Dirigenten refererer de innkomne forslagene og den inntegnede talelisten.

Votering. Votering skjer ved å vise hevet hånd i Zoom når dirigenten ber om at dette skal benyttes. Når debatten om en sak er avsluttet og det foreligger flere forslag, skal dirigenten redegjøre for sitt forslag til vorderingsorden. Forslag om å utsette, oversende uten realitetsbehandling eller unnlate å realitetsbehandle en sak skal voteres over først. Årsmøtet kan bestemme at et forslag skal settes under prøvevotering, og kan vedta å gjøre en prøvevotering endelig.

Når vorderingsordenen er godkjent og votering er i gang, kan ingen ta ordet i saken. Når voteringen er avsluttet, skal dirigenten referere utfallet. Det er ikke adgang til å gjenoppta debatten om den sak det er votert over, og det er ikke adgang til å fremme et nedstemt forslag under et senere punkt på dagsordenen.

Sak 2 Årsmelding 2020 for NFFO

Se eget dokument.

Sak 3 Regnskap 2020 for NFFO

Se årsmeldingen, side 46.

Sak 4 Handlingsprogram 2021–2023 for NFFO

NFFO er en forening for norske forfattere og oversettere av faglitteratur og sakprosa. Foreningen skal særlig ivareta medlemmenes faglige og økonomiske interesser, synliggjøre betydningen av norsk språk og forsvare opphavsretten og ytringsfriheten til alle faglitterære forfattere og oversettere i Norge.

NFFOs hovedoppgaver er å

- fremme sakprosa og faglitteratur på norsk overfor forlag, myndigheter, organisasjoner, media og lesere
- forhandle om vederlag, normalkontrakter og andre rammevilkår
- legge til rette for faglig utvikling og samhold
- tilby gratis juridisk rådgivning og andre nyttige medlemsfordeler
- forvalte kollektive vederlag og Det faglitterære fond

Handlingsprogrammet er delt inn i fem områder, der NFFO, i tråd med nevnte handlingsprogram, i perioden 2021–2023 skal prioritere følgende:

1. Politikk og bransje

- arbeide for å bedre rammevilkårene for forfattere og oversettere av faglitteratur og sakprosa som henvender seg til et allment publikum (inkludert barn og unge), særlig med tanke på Kulturrådets innkjøpsordninger, de statlige stipendordningene og [...] i bokhandel og bibliotek
- arbeide for nye og bedre rammevilkår for forfattere i academia, særlig med tanke på pensumlitteratur, forskningsformidling, bruk av norsk språk og krav om publisering med åpen tilgang
- arbeide for nye og bedre rammevilkår for forfattere som skriver for skoleverket, særlig med tanke på innføringen av nye læreplaner som begynte høsten 2020
- arbeide for økt politisk bevissthet om oversetternes bidrag til å utvikle norsk språk og utvide den norske offentligheten

2. Opphavsrett, kontrakter og vederlag

- sikre fortsatt tilførsel av kollektive vederlagsmidler gjennom det statlige bibliotekvederlaget, Kopinor og Norwaco til Det faglitterære fond og gjennomføre prøveprosjekt med utbetaling av individuelle vederlagsmidler fra den statlige kompensasjonen for privatkopiering
- arbeide for å styrke forfatternes vilkår i og utvide virkeområdet for normalkontrakten for faglitterære utgivelser og følge opp virkningen av den nye normalkontrakten for oversatt litteratur gjeldende fra 1. januar 2020
- følge opp bruken av avtaler for utgivelser som ikke dekkes av normalkontraktverket, med særlig vekt på ulike digitale publiseringsformer
- sørge for at opphavsretten respekteres i offentlige aktørers digitale tilgjengeliggjøring av faglitteratur, med særlig vekt på krav om forskningspublisering med åpen tilgang, tilgangen til pliktavlevert materiale gjennom Nasjonalbiblioteket og Bokhylla-avtalen som NFFO er tilsluttet gjennom Kopinor
- følge opp implementeringen av EUs opphavsrettsdirektiv av 2019 i norsk lovgivning

3. Formidling og kompetanse

- synliggjøre forfattere og oversettere av alle typer sakprosa og faglitteratur gjennom foreningens egne festivaler, arrangementer, litteraturpriser og informasjonskanaler
- arbeide for økt synliggjøring av alle typer sakprosa og faglitteratur på ulike arenaer for litteraturformidling og i media
- samarbeide med og støtte de akademiske miljøene som underviser i og forsker på sakprosa
- arbeide særlig for å rekruttere flere lesere av sakprosa for barn og unge [...]
- informere om stipendene som utlyses fra Det faglitterære fond
- bidra med foreningens kompetanse i offentlige diskusjoner om litteratur og bokbransje

4. Foreningsarbeid og medlemsrettede tiltak

- gjennomføre og følge opp en medlemsundersøkelse
- arbeide for at medlemmene får større bevissthet om og kompetanse på foreningens prioriterte områder
- arbeide for å rekruttere, engasjere og beholde medlemmer, særlig forfattere og oversettere i etableringsfasen (...)
- arbeide for at flere skriver sakprosa for barn og unge, og at flere tegneserieskapere tar i bruk sakprosaen som sjanger
- igangsette egne tiltak og samarbeide med de andre litteraturorganisasjonene for å oppnå nulltoleranse for seksuell trakassering og uønsket seksuell oppmerksomhet i bokbransjen
- være en pådriver for økt mangfold i foreningen, styrke vår kompetanse innenfor inkludering og mangfold og jobbe for mer samarbeid innenfor feltet, blant annet gjennom medlemskap i Balansekunst
- bidra til større bevissthet om og ta initiativ til klimavennlige tiltak i bokbransjen
- styrke foreningens rolle i regionene
- beholde og videreutvikle en velfungerende og kompetent administrasjon

5. Internasjonalt arbeid

- delta aktivt i nordiske, europeiske og internasjonale fora for faglitterære forfattere og oversettere [...]
- utvikle samarbeidet med faglitterære forfatterorganisasjoner i det sørøstlige Afrika, blant annet ved å støtte oppstarten av en organisasjon i Tanzania og et stipendprogram for faglitterære forfattere i Uganda
- utvikle samarbeidet med faglitterære forfatterorganisasjoner i Øst- og Sentral-Europa, blant annet gjennom å bidra med foreningens kompetanse for å styrke bibliotekvederlaget i flere land og være en utviklingspartner for foreningene i Tsjekkia og Romania
- utvikle og styrke foreningens engasjement i Norsk PEN og PEN International
- bidra til at NORLA følger opp suksessen fra gjestlandsprosjektet Frankfurt 2019
- vurdere foreningens fremtidige samarbeid med faglitterære forfattere og oversettere i andre land og kartlegge hvilke miljøer og land som har særlig behov for støtte

KOSTNADER HANDLINGSPROGRAM FLERÅRIGE PROSJEKTER				
	2021	2022	2023	Totalt
Formidling/festivalprofilering	1 300 000	1 300 000	1 300 000	3 900 000
Tilskudd til faglig utvikling i UH	1 000 000	1 000 000	1 000 000	3 000 000
Internasjonalt arbeid	1 400 000	1 400 000	1 400 000	4 200 000
Priser	150 000	150 000	150 000	450 000
Utredning/analyse/medlemstiltak	300 000	300 000	300 000	900 000
Satsing på sakprosa barn/unge og tegneserier	1500 000	600 000	600 000	2 700 000
Støtte PEN	150 000	150 000	150 000	450 000
Utvikling av saksbehandlingssystem for stipendarbeid	100 000			100 000
Satsing på mangfold	250 00	250 00	250 00	750 000
Klimatiltak	150 000			150 000
Koronatiltak	1 000 000			1 000 000
SUM	7 300 000	4 900 000	4 900 000	17 600 000

Forslag til vedtak: Årsmøtet godkjenner NFFOs handlingsprogram for 2021–2023.

Sak 5

Budsjettforslag 2021 for NFFO

BUDSJETTFORSLAG 2021 FOR NFFO			
	Budsjett 2021	Regnskap 2020	Budsjett 2020
Anskaffelse av midler			
Medlemskontingenter	5 000 000	4 949 618	5 100 000
Driftstilskudd fra Det faglitterære fond	18 500 000	20 161 000	20 161 000
Aktiviteter som oppfyller organisasjonens formål	7 300 000	6 506 530	9 075 000
Finans- og investeringsinntekter	6 000	5 952	9 000
Andre inntekter	130 000	132 896	80 000
Sum anskaffelse av midler	30 936 000	31 755 995	34 425 000
Forbrukte midler			
Kostnader til foreningens formål			
Kultur- og fagpolitiske tiltak			
Seminar, kurs, medlemsmøter	2 400 000	976 617	2 400 000
Kostnader handlingsprogram – flerårige prosjekter	7 300 000	6 506 530	9 075 000
Prosa	2 800 000	2 524 757	2 700 000
Bulletin og kommunikasjonstiltak	750 000	733 935	750 000
Kontingenter, bidrag andre organisasjoner/aksjoner	450 000	409 084	400 000
Øvrige kostnader til aktiviteter som oppfyller formålet	3 700 000	2 599 090	3 700 000
Sum kultur- og fagpolitiske tiltak	17 400 000	13 750 012	19 025 000
Administrasjonskostnader			
Lønnskostnader	10 200 000	9 256 164	10 200 000
Annen driftskostnad	5 200 000	4 570 919	5 200 000
Sum administrasjonskostnader	15 400 000	13 827 083	15 400 000
Sum forbrukte midler	32 800 000	27 577 095	34 425 000
Årets aktivitetsresultat	-1 864 000	4 178 900	0
Tillegg/reduksjon formålkapital	-1 864 000	4 178 900	0

Forslag til vedtak: Årsmøtet godkjenner styrets forslag til budsjett for NFFO for 2021.

Innkomne saker – Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening og Det faglitterære fond

Sak 6

Oppfølging av årsmøtevedtak fra 2019 om vurdering av mulig endring av punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser

Styrene i NFFO og Det faglitterære fond legger her i fellesskap frem et forslag om endring av punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser. Bakgrunnen er en sak fremmet av medlem Tore Slaatta til årsmøtet 2019, der det ble foreslått å åpne for medlemskap i NFFO for forfattere som skriver tekster på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond. Som ledd i saksbehandlingen nedsatte de to styrene i fellesskap en arbeidsgruppe som har utredet saken, og gruppens rapport danner grunnlaget for styrenes forslag til vedtak. Grunnet koronapandemien ble ikke saken lagt frem for årsmøtet i 2020. Selv om det har gått ett år siden den opprinnelige rapporten ble levert, har ikke styrene sett behov for å be arbeidsgruppen komme med en oppdatering.

Styrene vil i fellesskap understreke at forfatterne i UH-sektoren er en svært viktig medlemsgruppe i NFFO, og at det er hevet over tvil at kravene om publisering i åpen tilgang gir opphavsrettslige, økonomiske og faglige utfordringer for mange faglitterære forfattere og for NFFO som forening. Lignende utfordringer gjelder også på læremiddelområdet, der digitale gratisløsninger som NDLA (Norsk digital læringsarena) i videregående skole og FriDA (Fri Digital Arena) i grunnskolen står i fare for å ødelegge det tradisjonelle markedet og gjøre store endringer i det vante litterære kretsløpet. Det er viktig at NFFO følger disse problemstillingene nøye og jobber opp mot myndighetene og andre aktører om å forsvare forfatteres rettigheter både i UH- og utdanningssektoren.

I denne spesifikke saken vil styrene likevel understreke at forskere som ønsker å skrive fagbøker, lærebøker og

populærvitenskapelig sakprosa, har mulighet til å søke stipend fra Det faglitterære fond uten å være medlem av foreningen, og at ferdig bok vil kunne kvalifisere for medlemskap. Dette var også noe av begrunnelsen for at årsmøtet 2016 fjernet kravet om tidligere å ha skrevet 100 sider faglitteratur for å kunne bli tildelt prosjektstipend. På den måten har foreningen en stående og åpen invitasjon til forskere som ønsker å utvide forskervirksomheten sin til også å virke som faglitterære forfattere. Foreningen bør fremover øke innsatsen sin for å markedsføre dette, særlig overfor yngre forskere.

Det er dessuten per i dag vanskelig å overskue konsekvensene en endring i Retningslinjer for vurdering av utgivelser ville medføre, noe arbeidsgruppens rapport tydelig viser. Styrene følger derfor anbefalingen fra arbeidsgruppen om at NFFO opprettholder kravet om at en forfatter eller oversetter må ha publisert tekster på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler, for å kunne bli medlem av foreningen. Det samme gjelder de to justeringene av gjeldende retningslinjer som foreslås for å presisere dette kravet. Samtidig mener arbeidsgruppen at foreningen fremover bør legge opp til at problemstillingene som har vært reist i løpet av denne saken, følges opp med åpne og kunnskapsbaserte diskusjoner som alle interesserte, både medlemmer og ikke-medlemmer, kan ta del i. Dette siste mener styrene er av vesentlig betydning, slik at utfordringene som forfatterne i UH-sektoren står overfor, blir tatt på største alvor.

Styrene gjengir her arbeidsgruppens rapport i sin helhet og fremmer arbeidsgruppens anbefalinger som sitt forslag til vedtak i saken.

Rapport fra arbeidsgruppen

Bakgrunn

I vedtektene til NFFO slås det fast i § 1-1 at «foreningen er en fagforening for forfattere og oversettere av faglitteratur». § 2-1 presiserer hvem som kan bli medlemmer:

«Norsk forfatter eller oversetter med opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag, har rett til å bli medlem av foreningen. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Reglene gjelder også for utenlandsk forfatter eller oversetter når vedkommende bor og har sitt faglitterære virke i Norge.»

Vedtektene henviser så til Retningslinjer for vurdering av utgivelser, som utdyper og presiserer ordlyden når det gjelder hva som skal regnes som et faglitterært verk, herunder hvilke krav som stilles til opphavsrett, dokumentasjon, tilgjengeliggjøring for allmennheten, redaksjonell kvalitetskontroll og omfang. Kravet til omfang er i og for seg nedfelt i vedtektene, men punkt 6 i retningslinjene legger til at «artikler eller mindre verk må hver for seg være på minst 10 000 tegn med mellomrom eller minst fem trykte sider eget bidrag». Viktige avgrensninger til de ulike kravene er formulert i punkt 4, der det listes opp ulike typer utgivelser eller tekster som ikke godkjennes. Én av disse er «tekster som publiseres på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond». Selv om saken her gjelder søknader om medlemskap, minner vi om at disse retningslinjene også blir brukt i forbindelse med søknader om enkelte stipendtyper og i vurderingen av godkjenning for bruk av prosjektstipendmidler. *Retningslinjer for vurdering av utgivelser* er vedtatt av årsmøtet i NFFO.

I den vedtatte handlingsplanen for NFFO fra årsmøtet i 2017 sto blant annet følgende avsnitt:

I 2017 vil det nedsettes en arbeidsgruppe i administrasjonen som vil se nærmere på om og hvordan foreningens Retningslinjer for godkjenning av utgivelser kan utformes for å gi medlemskap i henhold til vedtektene uten at man er stønadsberettiget. Dette vil for eksempel kunne bli en aktuell problemstilling for forskerforfattere fra UH-sektoren som ønsker medlemskap, men som er pålagt å bruke lisenser som ikke gir vederlagsinntekter til Det faglitterære fond.

Foreningsstyret fulgte opp årsmøtevedtaket i møte 23. mai 2017 og vedtok å opprette en arbeidsgruppe for å gjennomgå dokumentet Retningslinjer for vurdering av utgivelser. Foreningsmedlemmene Helge Rønning, Dagny Holm og Erik Steiniger ble oppnevnt til gruppen, og daværende generalsekretær Tore Slaatta virket som sekretær. Generalsekretæren var administrasjonens eneste representant i arbeidet.

Arbeidsgruppens rapport ble levert til foreningsstyret i møte 14. desember 2017 og inneholdt et forslag om å innføre et eget dokument med retningslinjer for vurdering av medlemskap. Et utkast til slike retningslinjer var vedlagt rapporten. I styremøtet ga styret uttrykk for at de ønsket å realitetsbehandle saken senere, og at den ikke skulle legges frem for årsmøtet i 2018. Følgende vedtak ble fattet: «Styret ønsker ikke å legge saken frem for årsmøtet i 2018. Administrasjonen går videre med saken ut fra styrets drøfting. Saken oversendes fondsstyret til uttalelse.»

2018 var et unntaksår for NFFO, der generalsekretær Slaatta blant annet var i permisjon andre halvdel av året. Den opprinnelige arbeidsgruppens sekretær var derfor ikke med da rapporten ble tatt opp til behandling igjen i foreningsstyremøte 13. desember 2018. Der ble det blant annet bestemt at det skulle nedsettes en ny «arbeidsgruppe med representasjon fra foreningsstyret, fondsstyret og administrasjonen som skal vurdere retningslinjene for utgivelser.»

Etter endt permisjon ble det klart at Slaatta ikke kom tilbake igjen i stillingen som generalsekretær, og arbeidsgruppen kom ikke i gang med arbeidet sitt før årsmøtet 2019.

Til årsmøtet 7. april 2019 fremmet medlem Tore Slaatta forslag om å stryke følgende fra punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser:

- tekster som publiseres på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond

Slaatta ga følgende begrunnelse for forslaget sitt:

«Dette punktet gjør i praksis at forfattere av faglitterære tekster som ikke genererer penger til fondet, ikke kan bli medlemmer. Det er vanskelig å forstå hvorfor dette kravet er kommet inn. Punktet strider mot foreningens formål og de allmenne krav som er spesifisert i vedtektenes §2-1. Punktet er dessuten uhensiktsmessig og utidig. I flere år nå har faglitterære forfattere i instituttsektoren og akademia vært under press for å bruke lisenser som gir åpen tilgang (open access) til deres tekster. Og de norske faglitterære forlagene tilrettelegger i dag for at pensumslitteratur og forskningsbaserte artikler i norske tidsskrifter blir publisert under åpne lisenser. Mer enn noen gang er det viktig at NFFO fremover er en forsvarer av faglige og økonomiske rettigheter for forfattere av denne litteraturen, og mer enn noen gang må vi fjerne hindre som gjør det vanskeligere enn det allerede er, for unge forskere og faglitterære forfattere å bli medlem i foreningen.»

Årsmøtet fattet følgende vedtak:

Årsmøtet ber om at forslaget fra Tore Slaatta om å stryke punktet

- tekster som publiseres på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond

i Retningslinjer for vurdering av utgivelser, punkt 4, oversendes styrene for NFFO og Det faglitterære fond til videre utredning og at saken fremlegges på nytt for årsmøtet 2020.»

Styrene for NFFO og Det faglitterære fond hadde årsmøtevedtaket til behandling i sine respektive møter 23. mai 2019. Saken hører til i begge styrer siden dokumentet Retningslinjer for vurdering av utgivelser berører både medlemskap og stipendforvaltning. Fondsstyrets vedtak var som følger:

Fondsstyret viser til innstilling og vedtak i sak 7 punkt 1 i årsmøtedokumentet 2019, og oppretter i fellesskap med foreningsstyret og administrasjonen en arbeidsgruppe, som skal bestå av til sammen sju medlemmer, hvorav to fra foreningsstyret, to fra fondsstyret og tre fra administrasjonen. Gunhild J. Ecklund og Aage Borchgrevink ble oppnevnt til å representere fondsstyret i arbeidsgruppen.

Foreningsstyret fattet følgende vedtak:

Foreningsstyret viser til innstilling og vedtak i sak 7 punkt 1 i årsmøtet 2019, og oppretter i fellesskap med fondsstyret en arbeidsgruppe som skal utrede alternative retningslinjer for medlemskap. Arbeidsgruppen skal levere en rapport som styrene kan behandle i desember 2019, slik at saken kan forberedes til årsmøtet 2020. Arbeidsgruppen skal bestå av til sammen sju medlemmer, hvorav to fra foreningsstyret, to fra fondsstyret og tre fra administrasjonen. Fra foreningsstyret er Bård Borch Michalsen og Olav Torvund oppnevnt, fra fondsstyret er Gunhild J. Ecklund og Aage Borchgrevink oppnevnt og fra administrasjonen deltar Arne Vestbø, Marit Ausland og Jan Terje Helmlie.

Arbeidsgruppens prosess

Arbeidsgruppen har avholdt møter 17. juni, 9. september og 18. november 2019. I tillegg har gruppen hatt kontakt på e-post. Som det fremgår av styrevedtakene av 23. mai 2019, har sammensetningen vært som følger: Bård Borch Michalsen, Olav Torvund, Gunhild J. Ecklund, Aage Borchgrevink, Marit Ausland, Jan Terje Helmlie og Arne Vestbø. Av ulike grunner har fondsstyrets medlemmer Ecklund og Borchgrevink hatt problemer med å delta med full kapasitet, og etter samråd med lederne av fondsstyret og foreningsstyret har Ylva Østby, som sitter i fondsstyret og foreningens universitets- og høgskoleutvalg, derfor deltatt som supplerende medlem i to av møtene.

Samlet sett har gruppen dratt vekslers på hverandres ulike erfaringsbakgrunner og kompetanser. Michalsen, Torvund og Østby har jobber i UH-sektoren parallelt med virket som faglitterære forfattere. Borchgrevink har en deltidsstilling i en organisasjon utenfor akademia i tillegg til forfattervirksomheten, mens Ecklund jobber som sakprosaforfatter på fulltid. Ausland har i mange år vært seniorrådgiver med delegert ansvar for forvaltningen av Det faglitterære fond, mens Helmlie er NFFOs mangeårige juridiske rådgiver. Gruppen har vært ledet av generalsekretær Vestbø, som med sin erfaring fra tidligere jobb i Kulturrådet blant annet har bidratt med forvaltningsmessig kompetanse.

Som vist over har denne saken pågått helt siden årsmøtet 2017, og det er en sammenheng mellom vedtaket i handlingsplanen den gang og Slaattas forslag til årsmøtet to år senere. Arbeidsgruppen har ikke fått et utdypet mandat annet enn tidligere sakspapirer og vedtakene fra årsmøtene og styrene. Vi har ikke sett det som vår oppgave å gå i dialog med den tidligere avleverte rapporten fra Rønning, Steiniger og Holm, blant annet fordi den har følgende merknad på forsiden:

Fortrolig: Dette dokumentet er ikke ment for allmennheten og det skal ikke siteres eller refereres til dokumentet utenfor foreningens organer og interne møter. Det påligger den enkelte, blant ledelse, ansatte, utvalg og medlemmer, å forvalte informasjon og opplysninger som fremkommer eller kan sammenstilles på bakgrunn av dokumentene, i tråd med dette.

Vi vil i denne sammenhengen bemerke kort at denne nye rapporten ikke bør ha en slik merknad og tvert imot spres mest mulig, slik at den videre diskusjonen preges av åpenhet. Saken angår først og fremst medlemmer av NFFO, men gruppen klarer ikke å se grunner til at utenforstående ikke skal kunne lese rapporten og eventuelt komme med innspill dersom det skulle være ønskelig. Det kan snarere argumenteres motsatt: I og med at forslaget fra Slaatta vil kunne innebære at flere kan bli medlemmer av foreningen, er det bare en fordel om disse potensielle medlemmene får mulighet til å sette seg inn i saken og komme med kommentarer.

For å skaffe klarhet i grunnlaget for arbeidet arbeidsgruppen skulle gjøre, la vi innledningsvis vekt på å forstå begrunnelsen for Slaattas forslag, slik den er gjengitt ovenfor. Vi finner tre påstander i teksten:

1. Selve kravet om å generere kollektive vederlagsmidler for å kvalifisere for medlemskap strider mot NFFOs formål og vedtekter.
2. NFFO må være en forsvarer av faglige og økonomiske rettigheter for forfattere av litteratur med åpen tilgang.
3. Unge forskere og faglitterære forfattere møter hindre dersom de ønsker å bli medlem av NFFO.

Arbeidsgruppen har funnet det formålstjenlig å omformulere påstandene til spørsmål:

1. Er kravet om at en utgivelse må generere penger til Det faglitterære fond for at den skal kunne kvalifisere for medlemskap, i strid med NFFOs formål og vedtekter?
2. Må NFFO være en forsvarer av faglige og økonomiske rettigheter for forfattere av litteratur med åpen tilgang?
3. Møter unge forskere og faglitterære forfattere hindre dersom de ønsker å bli medlem av NFFO?

De tre spørsmålene avdekker store problemstillinger som i prinsippet hver for seg kan besvares med et nei eller et ja. Arbeidsgruppen mener likevel det mangler en større kontekst å vurdere dem ut fra og at spørsmålene ikke nødvendigvis henger logisk sammen med svaret som ligger i Slaattas forslag til årsmøtet. Hvis man for

eksempel svarer «ja» på spørsmål 3), så er det ikke gitt at den beste løsningen ville være å ta bort kravet om at en utgivelse skal generere kollektive vederlagsmidler for å kvalifisere for medlemskap. Motsatt er det heller ikke slik at om man svarer «nei» på det samme spørsmålet, så skal foreningen ikke jobbe for å få flere medlemmer blant unge forskere og faglitterære forfattere. I tillegg er det en rekke problemstillinger som oppstår i forlengelsen av spørsmålene, for eksempel å vurdere hvordan et bortfall av kravet ville se ut for andre typer tekster enn dem som publiseres med åpen tilgang, og hvilke konsekvenser et bortfall ville ha for våre ulike medlemsgrupper generelt. Oversettere er for eksempel ikke nevnt med et ord. Det er heller ikke lett å få oversikt over hva de ulike variantene ville innebære av administrative konsekvenser.

I den forbindelse vil vi kort påpeke at selv om Slaatta skriver om medlemskap, ville endringen han foreslår, også få konsekvenser for hva som ville kvalifisere til et reisestipend, eller rapportering for prosjektstipend, i og med at dokumentet Retningslinjer for vurdering av utgivelser gjelder i alle disse tilfellene. Dette er en konsekvens arbeidsgruppen kort vil kommentere, men ikke har gått nærmere inn på.

På denne bakgrunn mener arbeidsgruppen problemstillingene som Slaattas forslag reiser, belyses bedre ved å stille to mer grunnleggende spørsmål enn det som fremkommer i begrunnelsesteksten til årsmøtet. Disse spørsmålene er som følger:

- Hvorfor krever NFFO at en utgivelse må generere penger til Det faglitterære fond for at den skal kunne kvalifisere for medlemskap?
- Hva er en faglitterær forfatter og oversetter?

Gjennom å svare på spørsmålene vil arbeidsgruppen også komme inn på Slaattas begrunnelser og deretter gi en anbefaling til styrene i tråd med oppdraget.

Hvorfor krever NFFO at en utgivelse må generere penger til Det faglitterære fond for at den skal kunne kvalifisere for medlemskap?

Årsmøtet i NFFO velger hvert år et fondsstyre, som er delegert oppgaven å forvalte Det faglitterære fond. Inntektene til fondet kommer som kollektive kopi- og utlånsvederlag, hovedsakelig fra det statlige bibliotekvederlaget og Kopinor. I 2018 mottok Det faglitterære fond til sammen 101 966 770 kr i vederlagsinntekter. 74 112 824 kr, altså i underkant av 73 prosent av inntektene, gikk ut igjen til faglitterære forfattere og oversettere som stipend. De resterende midlene gikk i hovedsak til kultur- og fagpolitiske tiltak som gjennomføres i foreningens regi, men som også skal komme faglitteraturen som sådan til gode. I regnskapet for 2018 utgjør foreningens administrasjonskostnader 15 315 458 kr. Inntektene fra medlemskontingenter var 5 268 278 kr. Det betyr at litt over 10 millioner kroner – mindre enn 10 prosent – fra fondet gikk til å forvalte stipendene og gjennomføre andre tiltak som kommer alle faglitterære forfattere og oversettere til gode. Dette synes å være et lavt administrasjonstilskudd sammenlignet med hos andre som forvalter kollektive vederlagsmidler. Fagpressen beregner for eksempel et administrasjonsgebyr på 15 prosent for forvaltning av Fagpressens vederlagsfond.

Bibliotekvederlaget ble innført i Norge i 1947 for å kompensere forfattere, oversettere og andre rettighetshavere for at staten stiller verkene deres gratis til rådighet i de offentlige bibliotekene. Ordningen er kulturpolitisk begrunnet og har som primært siktemål å stimulere til at det skapes nye verk på norsk. Det utbetales ikke vederlag til utenlandske opphavere og heller ikke til forlag. Bibliotekvederlaget beregnes fra 2019 på grunnlag av antall verk i norske biblioteker, og satsen fastsettes i forhandlinger mellom opphaverorganisasjonene og staten. Utrekningsmetoden gjelder bare i den totale beregningen av bibliotekvederlaget, ikke for den videre fordelingen internt mellom opphavergruppene. Denne interne fordelingen er grunnlag for ytterligere forhandlinger, og i dag går om lag 85 prosent til litterære opphavere og 15 prosent til andre kunstnergrupper. Blant litterære opphavere er det de skjønnlitterære forfatterne som får høyest vederlag. Denne fordelingen er altså ikke basert på statistikk,

men på fremforhandlede fordelingsnøkler mellom de ulike opphaverorganisasjonene. Det kan her bemerkes at tilblivelsehistorien til NFFO i stor grad er knyttet nettopp til kampen for at faglitterære forfattere skulle bli godkjent som mottakere av bibliotekvederlag. Gjennom årene har andelen av bibliotekvederlaget som er tilført Det faglitterære fond økt gradvis, og i 2018 mottok NFFO 32 189 780 kr. Dette utgjorde nesten 29 prosent av det samlede bibliotekvederlaget, og nesten 32 prosent av Det faglitterære fonds vederlagsinntekter.

Den største inntektskilden til Det faglitterære fond, stammer fra kopivederlag som innhentes av Kopinor. Kopinor er en organisasjon av opphavere og utgivere i 22 medlemsorganisasjoner: forfattere, oversettere, billedkunstnere, journalister, komponister og deres utgivere. På vegne av sine medlemmer inngår Kopinor avtaler som sikrer enkel tilgang til kunnskap og kultur, gjennom rett til å kopiere fra opphavsrettslig beskyttet materiale. Avtalene dekker i dag blant annet hele utdanningssektoren, all offentlig forvaltning, menigheter og kirkesamfunn samt en rekke organisasjoner og virksomheter innenfor næringslivet. Forvaltningen av kopivederlag er hjemlet i åndsverklovens bestemmelse om avtalelisens. En avtalelisens innebærer at en avtale mellom en rettighetshaverorganisasjon og en bruker om utnyttelse av opphavsrettslig beskyttet materiale gis utvidet virkning til også å gjelde beskyttet materiale frembrakt av rettighetshavere som ikke er medlem av organisasjonen. Brukeren får således en heldekkende lisens som omfatter samtlige rettighetshavere på området. For at en organisasjon skal kunne utløse avtalelisens, må den representere et betydelig antall rettighetshavere og være godkjent av Kulturdepartementet. I 2018 mottok NFFO 68 184 055 kr i kopivederlag til Det faglitterære fond. Dette utgjør i overkant av 30 prosent av de kollektive vederlagene Kopinor utbetalte totalt, og nesten 67 prosent av vederlagsinntektene til Det faglitterære fond.

NFFOs forvaltning av kollektive vederlag er med andre ord helt sentral i foreningens arbeid, og prinsippet Det faglitterære fond er bygget på – «man må kunne bidra med penger inn for å få penger ut» – har i løpet av de siste 40 årene bidratt til mer enn 6000 faglitterære utgivelser i tillegg til en rekke vellykkede prosjekter til fremme av faglitteratur på norsk. Systemet er imidlertid avhengig av stadig nytt påfyll av tekster og bøker som bibliotekvederlaget og Kopinor kan hente inn midler gjennom. Dette er kjernen i problemstillingen hva angår publikasjoner i

åpen tilgang, først og fremst når det gjelder kopivederlaget. Siden bibliotekvederlaget ikke har en matematisk beregning av hvor mye de forskjellige typene publikasjoner og sjangrene genererer i vederlag, blir spørsmålet om åpen tilgang ikke relevant på samme måte.

Arbeidsgruppen har henvendt seg til Nasjonalbiblioteket med spørsmål om hvor detaljerte oversikter det går an å få over hvilke typer tekster som teller med i beregningsgrunnlaget for bibliotekvederlaget, men har foreløpig ikke mottatt opplysninger om dette. I prinsippet kan det være ulike typer tekster som i dag ikke kvalifiserer for medlemskap, også i åpen tilgang, som inngår i verksregisteret som legges til grunn for beregningen. Kopive-derlaget regnes på sin side ut med utgangspunkt i store undersøkelser og statistikker av hvor mye som kopieres innenfor ulike utgivelsestyper og stofftyper. Men heller ikke der er sjangerinndelingen særlig finmasket. Det man imidlertid vet, er at åpen tilgang-publikasjoner ikke er opphavsrettslig beskyttet på en slik måte at Kopinor kan inngå avtaler om betaling for bruken av dem. Disse faller derfor helt sikkert utenfor denne vederlagsstrømmen, noe som er hovedgrunnen til at åpen tilgang-tekster i dag ikke kvalifiserer som grunnlag for medlemskap.

I prinsippet er det ingenting som forplikter NFFO til å stille krav til medlemmer om å generere penger til fondet. Men det er vanskelig å se at det skulle stride mot vedtektene å ha et slikt krav. Dessuten er det utvilsomt slik at sammenlignet med andre skribentorganisasjoner i Norge har NFFO svært åpne kriterier for medlemskap. De skjønnlitterære forfatterne i Den norske Forfatterforening stiller for eksempel krav til at man for å bli medlem skal ha skrevet to skjønnlitterære verk for voksne, hvorav minst ett av litterær verdi. Den litterære verdien vurderes av Det litterære råd. Lignende kriterier finner vi hos Norske Barne- og Ungdomsbokforfattere og Norsk Oversetterforening. Det nystartede Forfatterforbundet sier ingenting om kvalitet, men sier at «forfattere som har publisert ett skjønnlitterært verk og som driver skjønnlitterær virksomhet i Norge, kan være medlemmer». Slik sett minner Forfatterforbundets vedtekter mest om NFFO sine, selv om omfangsberegningen virker å være noe strengere, og selv om det ikke stilles krav om kvalitetskontroll av manus før utgivelse.

Samtlige organisasjoner må etter loven forvalte vederlagsmidler på en slik måte at både medlemmer og ikke-medlemmer kan søke. Mens de skjønnlitterære organisasjonene gjennom sine fond hovedsakelig tildeler arbeidsstipend, lyser Det faglitterære fond ut flere typer stipend. I denne sammenhengen er det mest relevant å trekke frem henholdsvis prosjektstipend og reisestipend. Mens prosjektstipend kan *søkes* av alle, må ferdig verk – for å bli godkjent – publiseres på en slik måte at kollektive vederlagsmidler genereres. Når det gjelder reisestipend, er kravet det samme som for medlemskap: En forfatter eller oversetter må ha skrevet eller oversatt 100 sider med faglitterær tekst som genererer vederlagsmidler, for å få stipend. Reisestipendet må formelt søkes, men er utelukkende basert på at vedkommende faktisk har produsert tekst som genererer midler. Ved oppnådd ansiennitet kan stipendet påregnes så lenge kravet er innfridd. Forslaget fra Slaatta til årsmøtet 2019 vil innebære at for å bli medlem av NFFO trenger du ikke publisere på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler. Endringsforslaget vil også medføre at man kunne kvalifisere til reisestipend uten selv å bidra med inntekter til Det faglitterære fond.

Selv om Slaattas forslag ikke omhandlet et eget sett med kriterier for medlemskap, viser historikken i saken at den tidligere arbeidsgruppen utarbeidet et slikt dokument. En konsekvens av forslaget kunne være at denne typen medlemmer etter hvert kunne få flertall på årsmøtet til å endre statuttene og retningslinjene som gjelder i stipendforvaltningen, slik at det på sikt heller ikke der skal stilles krav til at utgivelser må generere vederlagsmidler for å bli godkjent. Trolig ville dette særlig legge press på reisestipendene. En forsker som for eksempel skriver til sammen hundre sider faglitterær tekst i åpen tilgang, ville ikke generere vederlagsmidler til Det faglitterære fond, men likevel kunne forskeren kreve å få utbetalt midler fra fondet. Hvis store deler av stipendmidlene hadde gått til skriving av publikasjoner som kommer ut i åpen tilgang, ville man derfor i ytterste konsekvens risikere at Det faglitterære fond gikk tom for midler.

Et vesentlig spørsmål i denne sammenhengen er også å finne ut hvilket omfang av tekster det er snakk om. De to forlagene som hovedsakelig gir ut titler i åpen tilgang i Norge, er Cappelen Damm Akademisk og Universi-

tetsforlaget. Cappelen Damm Akademisk, som regnes som det største åpen tilgang-forlaget i Norden, oppgir at de til nå (per høsten 2019) har gitt ut 58 vitenskapelige monografier og antologier i åpen tilgang. Universitetsforlaget oppgir at de (per høsten 2019) har gitt ut 38 titler i åpen tilgang, og anslår at andelen åpen tilgang-utgivelser fremover kommer til å ligge på under 10 prosent av deres årlige utgivelser. Til sammen er det altså foreløpig under hundre titler som er gitt ut av de akademiske forlagene, som er ute i åpen tilgang. Når det gjelder tidsskrifter, er andelen høyere. I 2019 har Universitetsforlaget 35 tidsskrifter med åpen tilgang, noe som utgjør drøyt 50 prosent av tidsskriftene forlaget gir ut. Cappelen Damm Akademisk gir ut ni tidsskrifter i åpen tilgang.

I tillegg til disse to sentrale forlagene finnes det flere tilfeller der universiteter og høyskoler selv gir ut tekster i åpen tilgang. Et eksempel er OsloMet, som gir ut slike publikasjoner i systemet Open Digital Archive (ODA). I 2018 ser det ut til at det ble gitt ut rundt 25 rapporter og avhandlinger i åpen tilgang gjennom ODA. I tillegg er 15 tidsskrifter tilgjengelige på den samme plattformen.

Men til forskjell fra de to forlagenes utgivelser er publikasjonene i ODA i all hovedsak skrevet på engelsk og har sjelden gjennomgått en profesjonell, redaksjonell behandling. Det ville derfor ikke bare være kravet om å hente inn kollektive vederlagsmidler som ikke ville vært innfridd dersom søkere om medlemskap henviste til tekster gitt ut på ODA som grunnlag for kvalifikasjon.

En annen innfallsvinkel er å sammenligne tallene for åpen tilgang-utgivelser med utgivelsene som befinner seg på det åpne markedet. Akademiske utgivelser kategoriseres som bokgruppe 2 i bokbransjens bokgruppesystem. Ifølge Forleggerforeningens bransjestatistikk var det 5330 unike titler i salg innenfor bokgruppe 2 i 2018, hvorav 424 var nye titler. Det er med andre ord foreløpig ikke snakk om at åpen tilgang utgjør en stor andel av det samlede antallet utgivelser innenfor bokgruppe 2.

På den ene siden kan det argumenteres for at tallene over viser at NFFO ikke går glipp av store inntekter til Det faglitterære fond fordi tekster publiseres i åpen tilgang. Det er først når publikasjoner som tidligere ville blitt gitt ut på en annen måte, eventuelt må publiseres i

åpen tilgang, at konsekvensene for fondet fremkommer. På den annen side synes det heller ikke å være et stort press med tanke på hvor liten andel av det totale antall utgivelser innenfor academia åpen tilgang-utgivelser utgjør. Vi henviser her først og fremst til antall bøker, for selv om NFFO godtar artikler som grunnlag for medlemskap, er det hevet over tvil at identiteten som forfatter og oversetter først og fremst kommer gjennom lengre tekster og bokutgivelser.

NFFOs medlemmer kan naturligvis skrive alle typer faglitterære tekster, men det må være et ønske om å inngå i en større litterær offentlighet som bør være retningsgivende for hvorvidt man har en identitet som faglitterær forfatter og/eller oversetter. Det er prinsippet om at åpen tilgang-utgivelser følger et annet kretsløp enn det ordinære utgivelser gjør, *selve måten tekstene publiseres på*, som bør telle mest i denne sammenhengen. Slik det fremstilles i forslaget fra Slaatta, virker det gjeldende kravet uoppnåelig for forskere som ønsker å være forfattere. Arbeidsgruppen mener imidlertid dette kan snus på hodet og ses som et minstekrav man stiller til forfattere og oversettere som ønsker å være medlemmer av foreningen: Ved å kreve at tekstene skal generere kollektive vederlagsmidler, tydeliggjør man at det primært er personer som aktivt bidrar til det faglitterære, økonomiske fellesskapet, som inviteres til å bli medlemmer av NFFO.

Hva er en faglitterær forfatter og oversetter?

NFFO består av over 5000 medlemmer, og mange av disse er forfattere og oversettere i tillegg til å ha andre yrker. Noen av disse andre yrkene har også skriving som en sentral aktivitet, for eksempel innenfor forskning, journalistikk og byråkrati. I denne sammenhengen er det særlig kombinasjonen av å være forsker og forfatter som er mest interessant å se på. Er en forsker alltid forfatter når han eller hun skriver, eller kan disse rollene skilles i noen tilfeller?

Kravet om at forskere skal publisere tekster i åpen tilgang, kommer fra myndighetene. Regjeringen har fastsatt nasjonale mål og retningslinjer for åpen tilgang, med mål om at vitenskapelige artikler fra offentlig finansiert forskning skal gjøres åpent tilgjengelige.

Ifølge en internasjonal avtale mellom flere nasjonale forskningsråd som går under navnet Plan S, legges det opp til at det samme i nærmeste fremtid også skal gjøres gjeldende for vitenskapelige monografier. Tanken fra regjeringens side er at siden det offentlige allerede betaler for forskningen, bør også resultatene bli gjort tilgjengelige for alle.

NFFO har deltatt i flere diskusjoner og gitt mange innspill knyttet til åpen tilgang. I disse sammenhengene har foreningen påpekt at åpen tilgang ikke i seg selv er et problem, men at det er nødvendig at myndighetene respekterer opphavsretten og ivaretar den akademiske friheten for forskere som pålegges å publisere på denne måten. Den mulige konsekvensen for inntektene til Det faglitterære fond har også vært trukket frem. I den forbindelse har foreningen, som vedtatt i siste års handlingsplaner, lansert muligheten for at det kunne utarbeides en egen lisens for forskning publisert på norsk, slik at for eksempel Kopinor kunne innhente vederlag for bruken av denne forskningen utover forskerfellesskapet. Foreløpig har ikke dette gitt politiske resultater, og det synes å være lang vei frem.

Det er betimelig å stille seg spørsmålet om hvor langt NFFO bør gå i å engasjere seg i åpen tilgang-problematikk sammenlignet med andre utfordringer som faglitterære forfattere og oversettere i academia står overfor. Verken lærebøker eller populærvitenskapelige bøker gir for eksempel per i dag uttelling i det såkalte tellekantsystemet, og dette er forhold NFFO burde legge mer vekt på enn en ensidig oppmerksomhet rundt åpen tilgang. For det første finnes det andre fagforeninger som har som sin primær oppgave å jobbe for forskere, for eksempel Forskerforbundet og NTL. For det andre er det et behov for å tydeliggjøre at å være forfatter ikke er ensbetydende med å være forsker. Ifølge statistikken fra Direktoratet for internasjonalisering og kvalitetsutvikling i høyere utdanning sin statistikk (Diku) for 2018 er det rundt 17 000 vitenskapelig ansatte i UH-sektoren. Mange av disse er pålagt eller velger selv å publisere sine resultater i åpen tilgang.

Et aktivt ønske om å være faglitterær forfatter må være hovedbegrunnelsen for at en forsker ønsker å bli medlem av NFFO og ikke en frykt knyttet til konsekvenser av krav om åpen tilgang i academia. Arbeidsgruppen mener i denne sammenheng at det er en

vesensforskjell på om man *baserer* eller *supplerer* et forfatterskap med tekster i åpen tilgang, og at NFFOs medlemmer bør være seg bevisst denne forskjellen. Samtidig er det likevel grunn til å påpeke at det i noen fagdisipliner kan være et nærere slektskap mellom publisering for forskerfellesskapet og formidling til allmennheten enn i andre.

Avslutningsvis kan det bemerkes at administrasjonen i løpet av 2019 ikke har fått noen henvendelser fra **åpen tilgang-forfattere** som mener at de blir hindret fra å bli medlemmer av foreningen, men stadig mottar søknader om prosjektstipend fra forskere som ikke tidligere har publisert for allmennheten. På denne måten legger NFFO til rette for dem som aktivt ønsker å være kunnskapsformidlere og faglitterære forfattere, eventuelt oversettere. Når boken de har søkt støtte til, blir publisert i samsvar med NFFOs retningslinjer, er de samtidig kvalifisert for medlemskap. Dette er langt fra et hinder, men snarere en åpen invitasjon til unge forskere som ønsker å bli medlemmer.

Anbefaling

Arbeidsgruppens anbefaling til styrene er å foreslå overfor årsmøtet at NFFO opprettholder kravet om at en forfatter eller oversetter må ha publisert tekster på en måte som genererer kollektive vederlagsmidler, for å kunne medlem av foreningen. Vi har følgelig ikke utarbeidet et utkast til nye retningslinjer for vurdering av utgivelser i forbindelse med søknader om medlemskap, slik sakens historikk viser var et mulig alternativ. Arbeidsgruppen påpeker samtidig at dersom Slaattas konkrete forslag fra 2019 hadde blitt vedtatt, ville NFFO også ha åpnet opp for at kravet om å generere kollektive vederlagsmidler formelt sett heller ikke ville gjelde i forbindelse med søknad om eller rapportering for stipend, siden dokumentet *Retningslinjer for vurdering av utgivelser* også gjelder i denne sammenheng. Dette ville ha vært en svært uheldig konsekvens.

På bakgrunn av diskusjonen i rapporten foreslår vi to presiseringer i dokumentet *Retningslinjer for vurdering*

av utgivelser som tydeliggjør hva som ligger i kravet om å generere vederlagsmidler, og at dette er konkret knyttet til muligheten til å forvalte de økonomiske rettighetene til et verk:

1. I gjeldende retningslinjers punkt 2 **Dokumentasjon** byttes «dette har skjedd på måter som kan generere kollektive vederlagsmidler (kopi-vederlag, bibliotekvederlag eller annet) til Det faglitterære fond» ut med «dette har skjedd på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond».

I sin helhet foreslås punkt 2 Dokumentasjon dermed å lyde som følger:

«2. Dokumentasjon:

Forfatteren eller oversetteren må selv dokumentere opplysninger om publikasjonene som registreres, herunder hvordan verkene er gjort tilgjengelig for allmennheten, og at dette har skjedd på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond. Opplysningene skal registreres i NFFOs skjema for utgivelser».

2. I gjeldende retningslinjers punkt 4 Utgivelser som ikke godkjennes byttes kulepunktet «tekster som publiseres på måter som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond» med «tekster som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) ikke kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene.»

Dette punktet er altså ment å erstatte punktet som Slaatta foreslo strøket i årsmøtet 2019. I sin helhet foreslås punkt 4 dermed å lyde som følger:

«4. Utgivelser som ikke godkjennes

Følgende utgivelser kvalifiserer ikke til medlemskap, stipend eller som kvittering for prosjektstipend:

- tekster på andre språk enn de skandinaviske språkene eller samisk, publisert i tidsskrift/skriftserie/antologi
- tekster som åndsverkloven ikke gir vern som åndsverk
- tekster som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) ikke kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene
- eksamensrelaterte arbeider (på alle nivåer, også doktorgradsavhandlinger)
- rapporter, utredninger, papers, proceedings, notater og lignende
- bruksanvisninger, manualer og brosjyrer
- internt kursmateriell
- forelesningshefter
- teksting av audiovisuelle produksjoner
- datamaskinprogrammer»

Arbeidsgruppen mener videre at NFFO fortsatt bør jobbe

med hvordan foreningen skal forholde seg til utgivelser som gis ut i åpen tilgang, og følge med på hvordan denne publikasjonsformen varierer fra fag til fag. Per nå er det også usikkert om slike tekster på en eller annen måte teller med i bibliotekvederlaget, og det er fremdeles en viss mulighet for at myndighetene vil foreslå en type ordning som minner om kopivederlag for denne type tekster. Slike forhold må NFFO fortløpende diskutere, men da basert på åpne og kunnskapsbaserte diskusjoner i forkant av eventuelle konkrete forslag til årsmøtet, der både medlemmer og ikke-medlemmer som saken er relevant for, kan ta del. I forlengelsen av dette mener arbeidsgruppen at NFFO bør jobbe videre med å tydeliggjøre hvilken forening den ønsker å være for alle medlemsgrupper.

Det kan også vurderes å gjøre en grundig administrativ gjennomgang av det eksisterende dokumentet *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. I dag, og også i forslaget fra arbeidsgruppen, er det for eksempel slik at kravene om å generere vederlagsmidler er formulert som en negasjon som del av punkt 4. Kriteriene for medlemskap hadde muligens fremstått tydeligere om man hadde tatt utgangspunkt i positive formuleringer om hva som kvalifiserer for å bli medlem. I den sammenheng kan man også se på om det er behov for presiseringer av definisjonen av en faglitterær forfatter og oversetter slik den fremkommer i vedtektenes § 2-1.

Styrenes forslag til vedtak årsmøtet 2021:

Forslag til vedtak: Forslag fra medlem Tore Slaatta i sak 7.1 til årsmøtet 2019 forkastes. Årsmøtet 2021 vedtar arbeidsgruppens foreslåtte presiseringer i punkt 2 og punkt 4 i Retningslinjer for vurdering av utgivelser. Presiseringene fremkommer i rødt i vedlagte dokument.

Retningslinjer for vurdering av utgivelser

(Vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, sist revidert 17. april 2020)

NFFOs vedtekter § 2–1 lyder:

Norsk forfatter eller oversetter med opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag har rett til å bli medlem av foreningen. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Reglene gjelder også for utenlandsk forfatter eller oversetter når vedkommende bor og har sitt faglitterære virke i Norge. Årsmøtet vedtar utfyllende regler (*Retningslinjer for vurdering av utgivelser*).

Retningslinjene spesifiserer og utdyper kriteriene i foreningens vedtekter. Godkjente utgivelser kan danne grunnlag for medlemskap, søknad om stipend og være kvittering for prosjektstipend.

1. Opphavsrett til litterære verk

Med *opphavsrett* menes «den rett en forfatter eller oversetter får til sitt åndsverk etter åndsverkloven.» Bare arbeider som loven gir beskyttelse som åndsverk, kan godkjennes. Dette medfører blant annet at NFFO ikke godkjenner arbeider som åndsverkloven bare gir vern som katalog eller database. Det samme er bestemt om tekster som gjelder offentlig myndighetsutøvelse. Disse er særskilt unntatt opphavsrettslig vern etter loven.

Verk som er «ført i pennen» av en forfatter på vegne av en annen person, er forfatterens verk med mindre den andre personen har ytt bidrag som gjør at det må anses som et fellesverk, eller det foreligger særskilt avtale om fordeling eller overdragelse av opphavsrett mellom forfatteren og den andre personen.

2. Dokumentasjon

Forfatteren eller oversetteren må selv dokumentere opplysninger om publikasjonene som registreres, herunder hvordan verkene er gjort tilgjengelige for all-

mennheten, og at dette har skjedd på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond. Opplysningene skal registreres i NFFOs skjema for utgivelser.

3. Tilgjengeliggjøring for allmennheten

Det må være tatt aktive skritt for å gjøre verket tilgjengelig for allmennheten over tid. I dette ligger det blant annet:

- Verket må pliktavleveres til Nasjonalbiblioteket hvis dette følger av Lov om avleveringsplikt for allment tilgjengelege dokument av 9. juni 1989 nr. 32 m/tilhørende forskrifter. For verk som er publisert i utlandet, gjelder tilsvarende.
- Verket må normalt være registrert i nasjonale bokdatabaser.
- Verket må normalt utgis av en institusjon som har publisering overfor allmennheten som et vesentlig formål ved sin virksomhet.
- Et rimelig antall eksemplarer av verket må bringes i handelen eller på annen måte spres blant allmennheten.

4. Utgivelser som ikke godkjennes

Følgende utgivelser kvalifiserer ikke til medlemskap, stipend eller som kvittering for prosjektstipend:

- tekster på andre språk enn de skandinaviske språkene eller samisk, publisert i tidsskrift/skriftserie/antologi
- tekster som åndsverkloven ikke gir vern som åndsverk
- tekster som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) ikke kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene
- eksamensrelaterte arbeider (på alle nivåer, også doktorgradsavhandlinger)
- rapporter, utredninger, papers, proceedings, noter og lignende
- bruksanvisninger, manualer og brosjyrer
- internt kursmaterieill
- forelesningshefter
- teksting av audiovisuelle produksjoner
- datamaskinprogrammer

5. Redaksjonell kvalitetskontroll

Alle publikasjoner må ha vært gjennom en uavhengig redaksjonell kvalitetskontroll for å kunne godkjennes som grunnlag for medlemskap, stipend eller som kvittering for prosjektstipend. Kvalitetskontrollen må finne sted før publisering og skal kunne dokumenteres.

Redaksjonell kvalitetskontroll betyr her at minst to uavhengige konsulenter – én språklig og én faglig – har gjennomgått manuset før publisering. Forfatteren eller oversetteren må kunne fremskaffe skriftlige redegjørelser fra konsulentene hvor det fremgår hva de konkret gjorde med manuset før publisering.

NFFO etterspør dokumentasjon ved behov. Ved publisering på eget forlag / egenbokforlag må dokumentasjonen alltid fremlegges.

6. Omfangsberegning

Forfatteren eller oversetteren må kunne dokumentere opphavsrett til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag. Artikler eller mindre verk må hver for seg være på minst 10 000 tegn med mellomrom eller minst 5 trykte sider eget bidrag.

Illustrasjoner (tabeller, grafer, tegninger m.m.) regnes med dersom de er en integrert del av teksten og forfatteren har egne opphavsrettigheter til dem.

Revisjon av tidligere publisert tekst beregnes normalt til 30 prosent av den reviderte teksten. Revisjonsgrad over 30 prosent må dokumenteres.

For fellesverk skrevet/oversatt av to eller flere personer, hvor den enkeltes bidrag ikke er skilt ut under eget navn, skal omfanget deles likt mellom dem, med mindre det dokumenteres at en annen fordelingsnøkkel er avtalt.

7. Utenlandsk forfatter eller oversetter

Bare utgivelser som publiseres mens forfatteren eller oversetteren har bopel og utøver sin forfatter- eller oversettervirksomhet i Norge telles med. Med *bopel* menes det «sted der forfatteren eller oversetteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig.»

Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge, kan gjøres for forfattere når den originale språkversjonen av verket publiseres første gang av norsk utgiver, og for oversettere av utenlandske verk til norsk når det oversatte verket publiseres første gang av norsk utgiver.

8. Unntak fra reglene i særskilte tilfeller

NFFO kan, når særskilte grunner tilsier det, fravike enkelte av disse punktene.

9. Klageadgang

Administrasjonens vedtak kan ankes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd. Administrasjonen kan også foreslå for søkeren at en sak fremlegges for nemnda uten forutgående vedtak. Nemndas vedtak er endelige, jf. *Retningslinjer for behandling av saker i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings anke- og vurderingsnemnd*.

Sak 7

Forslag om å gjøre treårig prøveordning med prosjektstipend for forfattere permanent

Innledning

Årsmøtet vedtok våren 2016 å sette i gang en treårig prøveordning med prosjektstipend etter nye retningslinjer. Bakgrunnen for vedtaket var en nedgang i antall søkere til prosjektstipend og at den opprinnelige stipendordningen ikke nådde frem til alle målgruppene som kunne være aktuelle. Eksempler fra disse målgruppene kan være debutanter i alle aldre (spesielt blant akademikere) og forfattere av grafisk sakprosa (tegneserier).

Prøveordningen trådte i kraft fra og med våren 2017. De viktigste endringene var disse:

1. Det ble innført to søknadsfrister i året, én på våren og én på høsten.
2. De fleste av de tidligere ekstraordinære stipendene ble slått sammen med det ordinære prosjektstipendet. Det gjaldt stipend til å skrive faglitteratur for barn og unge, stipend til forfattere med innvandrerbakgrunn, stipend til å popularisere natur-, real- og teknologifag og debutantstipend. Debutanter har kunnet søke på alle disse ekstraordinære stipendene, og ved sistnevnte hadde det vært en øvre aldersgrense på 40 år.
3. Kravet til å ha skrevet minst 100 sider faglitteratur falt bort.
4. Aldersgrensen som gjaldt debutantstipendet, falt bort.

Bakgrunn for forslaget

En av foreningens viktigste oppgaver er å hjelpe forfattere og oversettere med å ivareta rettighetene til de åndsverkene de har skapt. Et kraftfullt virkemiddel i så måte er å forhandle om vederlag for omfattende bruk av skribentenes tekster på ulike områder, for eksempel utlån i biblioteker og kopiering av tekster i offentlige og private virksomheter. Resultatet av slike forhandlinger gir store, kollektive vederlag til Det faglitterære fond. Fondet, som har et eget styre valgt av NFFOs årsmøte, inviterer så forfattere og oversettere til å søke individuelle skrive-, reise- og honnørstipend.

Stipendpolitikken er foreningens fremste kulturpolitiske aktivum. Gjennom de kollektivt innrettede stipendordningene er vi med på å finansiere et stort mangfold av skriveprosjekter som kommer fellesskapet til gode i form av bøker og andre publikasjoner. Kunnskapen bidrar til en opplyst og reflektert offentlig samtale, noe som er av vital betydning for demokratiet vårt. Stipendordningene er en meget viktig økonomisk kilde til utviklingen av norsk sakprosa, og det er ønskelig at det kommer mange gode søknader til Det faglitterære fond.

I årene frem til 2016 hadde antallet stipendsøkere gått noe ned, og i 2016 var antall søkere på et så lavt nivå som vi ikke hadde sett på mange år (se graf neste side). I tillegg var det for få søknader som holdt et høyt nok kvalitativt nivå til at stipendkomiteen ville dele ut hele avsetningen til prosjektstipend i 2016 (utbetalt i januar 2017). Foreningen og fondet så det derfor som vesentlig å treffe tiltak som kunne bidra til å stanse og snu den negative trenden.

Frem til prøveordningen trådte i kraft i 2017, måtte en stipendsøker som hovedregel oppfylle kravet om å ha fått utgitt minst 100 sider faglitterær tekst for å komme i betraktning til prosjektstipend. Debutantstipendet var uten krav til forutgående utgivelser, men det hadde en øvre aldersgrense på 40 år. Det var grunn til å tro at det fantes mange forfattere med gode faglitterære prosjekter som ikke kunne søke på grunn av begrensningene som lå i disse kriteriene.

I håp om å tiltrekke seg et større mangfold av søkere foreslo foreningsstyret og fondsstyret betydelige endringer i søknadsvilkårene og at vi gjennom en treårig prøveperiode skulle se hvordan dette ville slå ut på søkermassen. Den viktigste ekspansive forandringen var å fjerne 100-siderskravet. Tanken bak kravet hadde vært at søkeren måtte ha bidratt til kollektive vederlagsmidler for å kunne søke om prosjektstipend. Ved å fjerne dette kravet ble tankegangen endret. Det ble heretter vektlagt at bokprosjekter vil generere vederlag til den kollektive potten i ettertid at bokprosjekter i ettertid vil generere vederlag til den kollektive potten, samt at forfatteren da vil bli kvalifisert for medlemskap i NFFO. Samtidig ønsket vi å gjøre det mulig å søke prosjektstipend to ganger i året, slik at vi både fikk et høyere aktivitetsnivå i gjennomføring av stipendprosjekter i forhold til søkerne (og forlagenes) tidsplaner, noe som igjen skulle føre til raskere gjennomstrømming for de kollektive vederlagsmidlene og en større fleksibilitet for søkerne.

Om evalueringen

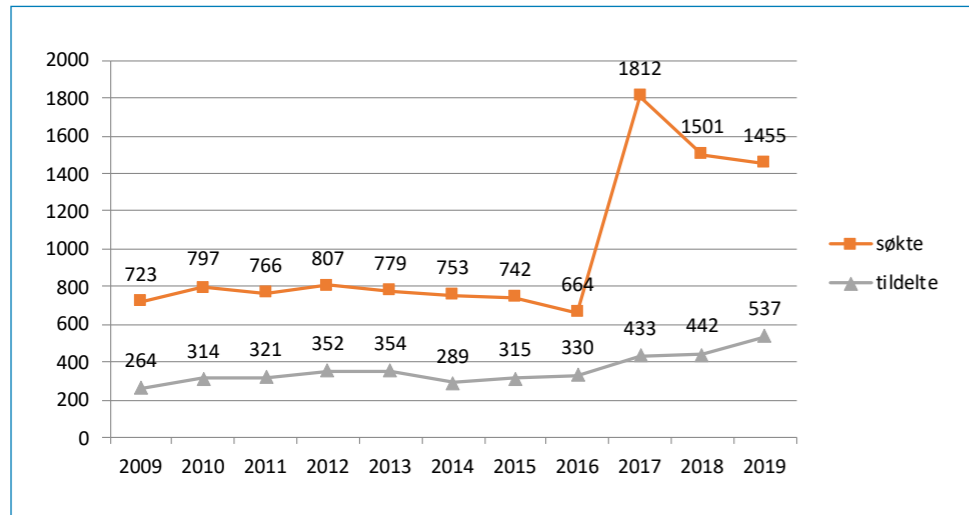
Arbeidet med evalueringen startet høsten 2018. Som en innledende fase ble alle tillitsvalgte og ansatte i NFFO og Det faglitterære fond invitert til å komme med ønsker om hva evalueringen av prøveordningen skulle finne ut av. Alle ønskene var ikke mulig å etterfølge, blant annet på grunn av manglende komparative tall og til dels særs tidkrevende kvalitative undersøkelser.

Deretter ble det satt sammen en endelig bestilling av et tallgrunnlag til evalueringen. Et par-tre eksterne aktører ble forespurt om de ville ville foreta evalueringen, men de takket nei på grunn av at den var for lite omfattende og derav lite økonomisk interessant. Fordi en av administrasjonens ansatte – Knut Strand – sitter på kompetanse for å gjennomføre en slike evalueringer, ble han hyret gjennom sitt enkeltpersonforetak. Han har tidligere blant annet gjennomført en medlemsundersøkelse for NFFO. Bestillingen resulterte i et datasett og rapporten *Sammenstilling og forklaring av rådata*, som er tilgjengelig ved henvendelse til administrasjonen.

I den kommende teksten gir vi igjen et utvalg av tallgrunnlaget.

Erfaringene med den treårige prøveordningen

Utviklingen i antall søkere før og etter prøveperioden i tiden 2009–2019 viser en interessant utvikling:

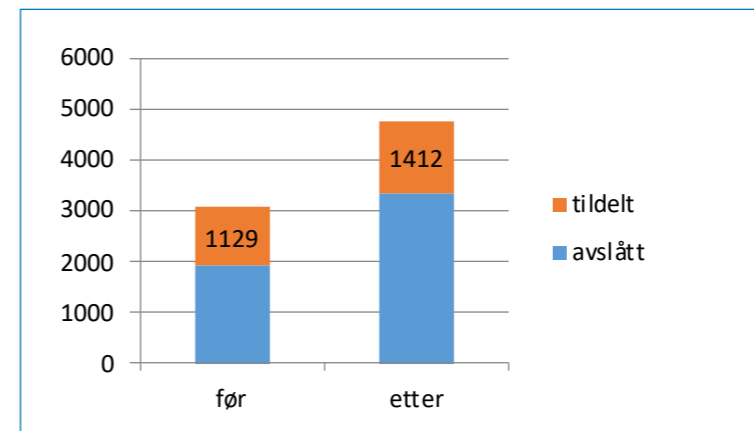
FIGUR 1: ANTALL SØKTE OG TILDELTE PROSJEKSTIPEND FRA HØST 2009 TIL HØST 2019.

Som vi skrev i forrige avsnitt, sank antall søkere fram mot 2016 til det nådde et bunnivå høsten 2016. I 2017 økte antall søkere til ny rekord: fra 664 søkere i 2016 til 1812 søkere totalt i 2017 (en økning som tilsvarer 181 prosent). Etter at nyhetens interesse hadde lagt seg, har søkerantallet gått litt ned. Det har siden ligget noenlunde stabilt ved de to søknadsfristene vår og høst. Det er verdt å merke seg at tallene før og etter omleggingen ikke er helt sammenlignbare i denne grafen. Tallene til og med 2016 inkluderer ikke de ekstraordinære stipendene som i 2017 og fremover er slått sammen med det ordinære prosjektstipendet.

For tallmengdens skyld har vi heretter sett på tall fra de tre siste årene før prøveordningen (2014–2016) og tall fra årene prøveordningen har pågått (2017–2019). I de kommende diagrammene, grafene og tabellene betyr derfor 2014–2016 «før» og 2017–2019 «etter». Når det gjelder søkere/stipendmottakere som har sendt inn to eller flere søknader / fått stipend til to eller flere prosjekter, er de blitt telt per søknad.

1. To søknadsfrister i året

I perioden 2014–2016 kom det inn søknader fra totalt 3066 søkere, mens det i prøveperioden kom inn søknader fra 4768 søkere. Dette utgjør en økning av antall søkere på 56 prosent. Samtidig er innvilgelsesprosenten i forhold til søkermassen gått noe ned i prøveperioden, fra 37 prosent før til 30 prosent etter. Imidlertid er antallet søkere som er blitt innvilget stipend, økt fra 1129 til 1412, noe som utgjør en økning av antall stipendmottakere i prøveperioden på 25 prosent i forhold til perioden 2014–2016:

FIGUR 2: SAMLET ANTALL SØKERE FØR (2014–2016) OG ETTER (2017–2019).

Ved innføringen av prøveordningen sank samtidig antall søkere til aktualitets- og debattstipend drastisk, fra 305 søkere i tidsrommet 2014–2016 til 100 etter at prøveordningen trådte i kraft. Dette representerer en nedgang på 67 prosent. Aktualitets- og debattstipendet har fortløpende søknadsfrist, og noe av økningen i de ordinære stipendene kan ha å gjøre med at prøveordningen har fanget opp mange av søkerne som før søkte aktualitets- og debattstipend. Se for øvrig sak 8/20 i årsmøtedokumentene hvor begge styrene foreslår at aktualitets- og debattstipendet legges ned.

Med to søknadsfrister i året var ønsket å tilpasse stipendet til forfatterens arbeidssituasjon slik at det fremsto som fleksibelt for søkerne å planlegge et bokprosjekt. Dette ønsket er i høy grad tilfredsstillt.

I tillegg har Det faglitterære fond hatt som mål å bygge ned egenkapitalen gjennom å ha en raskere gjennomstrømming av vederlagsmidlene. Tabellen under viser tildelingene i kroner før og etter:

	Tildelt i kroner	Gjennomsnitt tildelt per stipendmottaker
Før		
2014	47 545 000	133 930
2015	50 110 000	132 216
2016	49 705 000	125 835
Sum	147 360 000	130 523
Etter		
2017	50 274 000	116 106
2018	59 076 000	133 656
2019	67 770 000	126 201
Sum	177 120 000	121 190

TABELL 1: STIPENDTILDELINGER I KRONER 2014–2019.

I perioden før prøveordningen i 2014–2016 – ble det utbetalt til sammen 147 360 000 kr i stipend, inkludert de ekstraordinære stipendene. I prøveperioden ble det utbetalt 177 120 000 kr, noe som tilsvarer en økning på 20 prosent. Selv om tildelingene totalt har økt, har gjennomsnittsbetøpet per stipendmottaker gått noe ned, fra 130 523 kr til 121 190 kr (en nedgang på 7 prosent).

På grunn av den eksepsjonelt store økningen i antall søkere det første prøveåret vedtok styret å øke bevilgningen til prosjektstipend betraktelig. Fra 2017 til 2018 økte tildelingsbeløpet med 18 prosent og fra 2018 til 2019 med 15 prosent. Fondsstyret vil ta sikte på å i årene fremover øke stipendpotten tilsvarende eller høyere.

I de siste par årene har det vært en viss nedgang i søkere og mottakere av reisestipend, noe som tilsier at det kan bli frigjort enda flere midler til prosjektstipend. Årsaken til nedgangen i reisestipendene skyldes antakeligvis publisering i en eller annen Open Access-lisens. Disse publikasjonene genererer ikke kollektive kopivederlag inn til Det faglitterære fond, de kan derfor ikke telle med. «Penger inn, penger ut»-prinsippet er et sentralt prinsipp for fondet (også når det gjelder debutanter, de vil jo generere penger inn til fondet så snart debutboken er utgitt). I tillegg vil fondsstyret fra 2020 innføre prinsippet om at frasagte og tilbakebetalte stipend tilfaller avsetningen til prosjektstipend samme år. Det kan også øke bevilgningen betraktelig.

2. Sammenslåing av flere stipendtyper

I tiden før prøveordningen hadde foreningen og fondet til sammen fem ekstraordinære stipendordninger:

1. Aktualitets- og debattstipend
2. Debutantstipend
3. Stipend til å skrive faglitteratur for barn og unge
4. Stipend til å popularisere naturvitenskap, real- og teknologifag
5. Stipend til forfattere med innvandrerbakgrunn

NFFO hadde i 2016 en liten spørreundersøkelse blant mottakere av stipend til forfattere med innvandrerbakgrunn i forbindelse med forslaget om sammenslåing av flere stipendtyper. Disse stipendmottakerne ønsket ikke lenger et eget stipend, ei heller at det ble utarbeidet egen statistikk for dem. Begrunnelsen var at de ønsket å bli stilt på lik linje med alle andre søkere.

Alle stipendtypene som er nevnt over, var åpne for debutanter (altså hadde søkeren ingen krav om å ha skrevet en bok på minst 100 sider). I tillegg hadde debutantstipendet en øvre aldersgrense på 40 år. Søkere fant det vanskelig å orientere seg i alle stipendtypene, og administrasjonen opplevde at behovet for informasjon og veiledning tok veldig mye tid og ressurser. I beste/verste fall kunne for eksempel en debuterende søker med innvandrerbakgrunn under 40 år som skulle skrive for barn og unge

om et aktuelt- og debattskapende tema innen naturvitenskap, søke og motta alle fem stipendene. Samme søknad ble da behandlet i fem ulike stipendkomiteer av til sammen ti personer (to behandlere per søknad).

En av hovedmotivasjonene bak forenklingen og sammenslåingen var å nå flere nye målgrupper og at forenklingen skulle være med på å tydeliggjøre foreningens litteraturpolitiske arbeid, både utad og innad.

Prøveordningen med prosjektstipend måtte kommuniseres ut til et stort publikum. Hovedbudskapene var at stipendene var lettere tilgjengelige (i og med at også debutanter i alle aldre kunne søke) – og at de nå var oftere tilgjengelige (to søknadsfrister i året). I tillegg til annonsering i tradisjonelle medier valgte vi å satse tungt på Facebook-annonsering gjennom bruk av en nyprodusert minifilm om stipendene. Med denne kampanjen nådde vi ut til drøyt 181 000 mennesker. Vi var spesielt aktive i markedsføringen overfor våre egne medlemmer og satset også spesielt på å spre informasjon både til forlag, journalister og akademikere. Det er ingen tvil om at prøveordningen har ført til en vesentlig høyere interesse for både stipendordningene og for fondets og foreningens arbeid.

Nedenunder vil vi se på hvordan det har gått med de ulike gruppene som tidligere kunne søke på de ekstraordinære stipendene.

2.1 Debutanter¹

	Antall søkere som ikke er debutanter	Antall tildelte stipend til ikke-debutanter	Antall søkere som er debutanter	Antall tildelte stipend til debutanter	Prosent av søkte	Prosent av tildelte
Før	2643	1040	423	89	14 %	8 %
Etter	3008	887	1760	525	37 %	37 %

TABELL 2: DEBUTANTER.

Selv om noen av tallene fra 2014–2016 er usikre (jamfør fotnote 1), er det en økning i både antall søkere og antall stipendmottakere blant debutanter (i alle aldre) i prøveperioden. Debutantene har også levert søknader av høy kvalitet i samme periode: 37 prosent av alle stipendmottakerne er debutanter.

¹ Det mangler tall på hvem som er debutanter utover dem som søkte debutantstipendet i perioden 2014–2016 og hvilke medforskere som var debutanter i 2017. Det samme gjelder forskningsformidling og sakprosa for barn og unge. Vurdering av disse kategoriene foretas for øvrig av stipendbehandlere i administrasjonen.

2.2 Forfattere av sakprosa for barn og unge (sbu)

	Antall søkere som ikke skriver sbu	Antall tildelte stipend til forfattere som ikke skriver sbu	Antall søkere som skriver sbu	Antall tildelte stipend til forfattere som skriver sbu	Prosent av søkte	Prosent av tildelte
Før	2831	1081	235	48	8 %	4 %
Etter	4544	1332	224	80	5 %	6 %

TABELL 3: SAKPROSA FOR BARN OG UNGE.

Tross den betydelige økningen i antallet søkere totalt har det vært en nedgang i antall søkere innenfor kategorien sakprosa for barn og unge. Sett opp mot den totale søkermassen før og etter tilsvarer nedgangen i antall søkere 3 prosentpoeng. Imidlertid har det vært en økning i antall søkere som er blitt tildelt stipend, tilsvarende 2 prosentpoeng.

Årsakene til nedgangen i antall søkere kan ligge utenfor selve stipendomleggingen. Dette har vi sett:

- Forlagene satser ikke på sakprosa for barn og unge, ifølge dem selv er det mye på grunn av den selektive innkjøpsordningen.
- For forlagene er det billigere å få oversatt utenlandske flerlandsutgivelser enn å satse på ny, norsk litteratur.
- Mange forfattere og illustratører tør ikke satse på sakprosa for barn og unge fordi royaltysatsen og illustratørhonorarene er så lave.
- Bokhandlernes abonnementsystem har stor innvirkning på hvilke bøker som er fysisk tilgjengelige i bokhandelen.¹

Foreningsstyret er fullt klar over situasjonen og har sakprosa for barn og unge som en av hovedsatsingene på handlingsprogrammet i 2020 og fremover.

¹ Kilde: Nielsen, Ane Nordsteien: *Situasjonsrapport. Norsk sakprosa for barn og unge. En litteratursosiologisk undersøkelse av utvikling og særtrekk 2012–2017*, upublisert versjon av 29. januar 2019. Rapporten ble bestilt av NFFO.

2.3 Forskningsformidling (ff): naturvitenskap, real- og teknologifag (nrt)

I vår tid med tellekanter og internasjonalisering som trekker akademikere vekk fra en norsk offentlighet, var det meningen at stipendene skulle legge til rette for at det fremdeles publiseres faglitterære bøker på morsmålet. Særlig var det viktig å fange opp akademikere og sette dem i stand til å bedrive en norskspråklig, litterær forskningsformidling.

I tiden før prøveperioden hadde vi et ekstraordinært stipend til formidling av naturvitenskap, real- og teknologifag (nrt), mens vi i prøveperioden har telt med formidling fra også andre fagområder. Vi har derfor delt tallene i to tabeller:

	Søkere: nrt	Mottakere: nrt	Prosent tildelte
Før	172	38	22 %
Etter	172	77	45 %

TABELL 4: FORSKNINGSFORMIDLING MED KUN DEWEYKATEGORIENE 500 – NATURVITENSKAP OG MATEMATIKK OG 600 – MEDISIN, TEKNOLOGI OG ANVENDT VITENSKAP.²

Som vi ser av tabellen over, har antallet mottakere som skal formidle naturvitenskap, real- og teknologifag økt fra 38 til 77. I tillegg er andelen mottakere i forhold til antall søkere økt med 23 prosentpoeng i prøveperioden for formidling av samme fagområder.

I tabellen under er antallet stipendmottakere som skal formidle forskning (ff), også inkludert andre fagområder, jamfør bibliotekenes emnesystem (Dewey). Disse tallene gjelder, som nevnt over i note 1, kun for prøveperioden 2017–2019:

	Søkere: ikke ff	Mottakere: ikke ff	Søkere: ff	Mottakere: ff	Prosent av søkte	% av tildelte
Etter	4028	1167	740	245	16 %	17 %

TABELL 5: FORSKNINGSFORMIDLING INNEN ALLE EMNEOMRÅDER (DEWEY). FF = FORSKNINGSFORMIDLING.

² Dewey er bibliotekenes emnekategorisering.

Fordeling på fagområder:

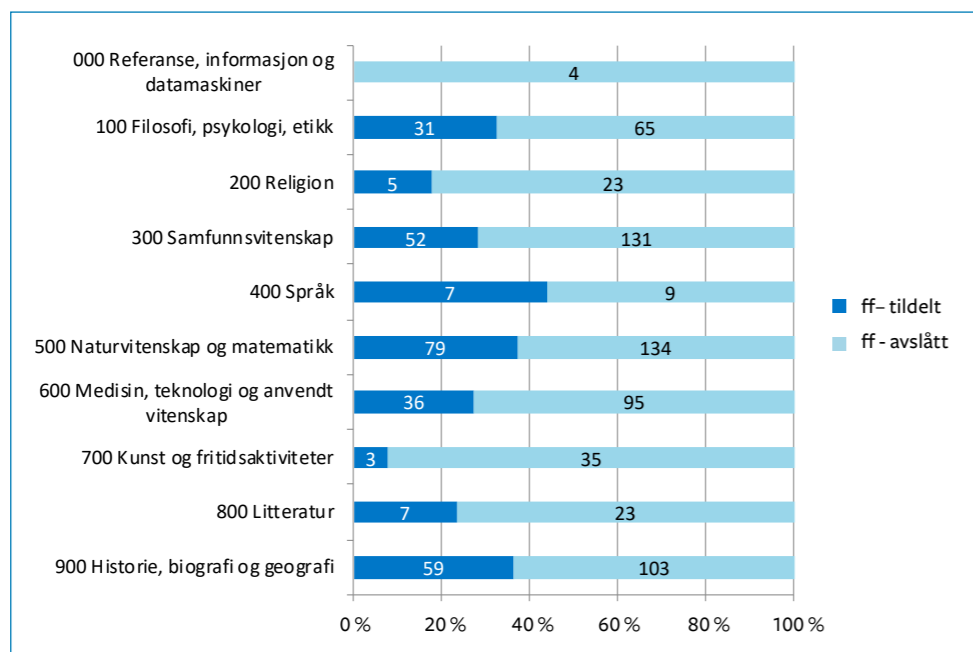

FIG. 3: EMNEOMRÅDER (DEWEY) I PERIODEN 2014–2019. TABELLEN VISER BÅDE I ANTALL OG I PROSENT INNENFOR HVERT EMNE.

I den øverste av de to siste tallfremvisningene ser vi at 17 prosent av tildelte stipend i perioden 2014–2019 har gått til stipendmottakere som skal formidle forskning.

Bakgrunnen for ønsket om å nå både yngre (og eldre) akademikere og andre som bedriver forskning, ligger i utviklingen av tellekantsystemet, hvor akademikere ikke lenger blir premiert for å skrive på norsk til en større allmennhet. Fordi NFFO er en forfatter- og oversetterforening som i tillegg forvalter kollektive vederlagsordninger gjennom Det faglitterære fond, har både forenings- og fondsstyret sett det som svært viktig å kunne tilby økonomiske insentiver for at forskning gjennom formidling i bøker skal bli tilgjengelig for en større generell allmennhet.

NFFOs arbeid med å nå akademikere og andre som formidler forskning, vil fortsette i 2020 og fremover.

Et delmål har også vært nå debutanter innenfor forskningsformidling. Tabellen under viser at 38 prosent av mottakerne av stipend til forskningsformidling i prøveperioden var debutanter:

	Ikke debutanter	Debutanter
Ikke ff	63 %	37 %
Ff	62 %	38 %

TABELL 6: DEBUTANTER OG FORSKNINGSFORMIDLING. FF = FORSKNINGSFORMIDLING, DEB = DEBUTANT.

3. Fjerning av 100-siderskravet

Ved de ekstraordinære stipendene var det ikke, som tidligere nevnt, krav om på forhånd å ha skrevet minst 100 sider faglitteratur. Hver av disse stipendene hadde en årlig øremerket avsetning, fra 800 000 kr (innvandrerstipendet) til 2 000 000 millioner kr (debutantstipendet). Ved det ordinære prosjektstipendet – som hadde krav om 100 sider – var tildelingene betraktelig høyere, mellom 40–45 millioner kroner årlig. Ved å slå sammen stipendene ville målgruppene ved de ekstraordinære stipendene få tilgang til langt større midler og dermed høyne sjansen til å få stipend.

Når flere har fått tilgang til potten, hvordan har utviklingen vært for den enkelte stipendsøker?

	Tildelte månedsverk i gjennomsnitt ¹
Før	5,1
Etter	4,5

TABELL 7: GJENNOMSNIITT MÅNEDSVERK.

	Tildelte månedsverk i prosent ⁴		
	md.v.	md.v.	md.v.
	1–4	5–9	10–12
Før	49 %	43 %	7 %
Etter	58 %	38 %	4 %

TABELL 8: GJENNOMSNIITT MÅNEDSVERK I PROSENT.

Tabellen viser at hovedvekten av tildelingene av månedsverk ligger mellom ett og ni månedsverk. Videre viser tabellen at det ikke har vært mange ti- til tolv måneders stipend som er tildelt enkeltmottakere, og at det har vært en nedgang på 3 prosentpoeng i prøveperioden. Imidlertid har rundt 10 prosent av dem som har mottatt stipend i prøveperioden, også tidligere mottatt et eller flere stipend til samme prosjekt. En annen forklaring er selvfølgelig den store økningen i antall søkere, slik at stipendkomiteene har sett det nødvendig å i større grad fordele stipendmidlene på flere. Se for øvrig om stipendtildelinger i kroner under punkt 1.

¹ Noen av de ekstraordinære stipendene har maks søknadsgrense på seks månedsverk, det er derfor kun gjennomsnittet ved ordinært prosjektstipend som er tatt med i tabellene i denne delen.

Det har vært ytret ønske om å se nærmere på frilansernes situasjon. I tabellen under vises det fordeling av månedsverk:

Frilansere	1–4 mv.	5–9 mv.	10–12 mv. ⁴
Før	37 %	49 %	14 %
Etter	44 %	49 %	7 %

TABELL 9: FRILANSERE OG MÅNEDSVERK.

Tabellen viser at frilansere i prøveperioden har mottatt flere stipend som ligger mellom ett og fire månedsverk, og en halvering når det gjelder antall stipend som ligger mellom ti og tolv månedsverk. Det kan være flere forklaringer på det, for eksempel flere søkere totalt og flere frilans debutanter som mottar stipend (se neste tabell). Fondsstyret tar uansett dette alvorlig. De ønsker at spesielt frilansere skal motta stipend som gjør dem i stand til å takke nei til andre tidkrevende oppgaver. Dette vil derfor bli et sentralt tema i seminaret for stipendkomiteene i mars 2020. Fondsstyret vil følge opp saken videre etter seminaret.

Siden satsingen på fremtidige sakprosaforfattere var et av hovedmotivene for omleggingen, viser vi situasjonen for debuterende frilansere (innen sakprosasjangeren) i de to følgende tabellene:

	Gjennomsnittlige tildelte månedsverk ⁴
Ikke debutanter	4,9
Frilansere	5,8
Øvrige	4,5
Debutanter	4,3
Frilans	4,7
Øvrige	4,1

Tabell 10: Frilanseres og debutanters månedsverk i gjennomsnitt. På grunn av manglende komparative tall før gjelder tabellen kun for prøveperioden (etter).

Vi ser av tabellen at det fortsatt er etablerte frilansere som i snitt mottar høyest stipend – 5,8 månedsverk. Debuterende frilansere innen sakprosasjangeren mottar i snitt minst ett månedsverk mindre – 4,7 månedsverk.

4. Alder, kjønn, bosted og medlemskap

Ved evalueringen ønsket vi også å få et visst bilde av søkermassen med henblikk på en del andre kriterier, som

- alder
- kjønn
- bosted
- medlem/ikke-medlem av NFFO

Med tanke på etnisk og kulturelt mangfold i søkermassen har det ikke vært mulig å si noe om utviklingen. Som tidligere nevnt gikk stipendet til forfattere med innvandrerbakgrunn inn i det store prosjektstipendet ved omleggingen. De det angikk, ønsket verken et eget stipend eller at det ble utarbeidet egen statistikk for dem. Det betyr ikke at problemstillingen er utdatert, men dersom etnisk og kulturelt mangfold skal måles, må dette gjøres gjennom egne undersøkelser. Uansett er minoritetsspørsmål i vid forstand et tema som opptar både foreningsstyret og fondsstyret.

4.1 Alder

Aldersgrensen for å søke debutantstipend var 40 år. Gjennomsnittsalderen før og etter oppheving av aldersgrensen er slik:

Stipendtype	Søkte	Tildelte
2014–2016: Prosjektstipend – forfatter	54,6	51,7
2014–2016: Debutantstipend til faglitterære forfattere	32,4	32,1
2014–2016: Stipend til å popularisere naturvitenskap, real- og teknologifag	46,4	41,4
2014–2016: Stipend til å skrive faglitteratur for barn/unge	48,2	43,5
Til sammen 2014–2016	50,4	49,3
Prøveperioden 2017–2019	51,4	46,8

TABELL 11: GJENNOMSNIITTSALDER.

Vi ser at søkermassens gjennomsnittsalder har økt med ett år. Noe av økningen kan tilskrives at det tidligere var en aldersgrense for debutantstipendet, nemlig 40 år. Når det gjelder tildelte stipend, har derimot gjennomsnittsalderen gått ned – fra 49,3 til 46,8 år. Dette utgjør en differanse på 2,5 år.

Hvordan er så forholdet alder og debutant? Ikke uventet er hovedvekten av søkere som er 40 år eller yngre, debutanter.

2017–2019	Ikke debutant	Debutant
40 år og yngre	36 %	64 %
41 år og eldre	71 %	29 %

TABELL 12: DEBUTANT OG ALDER.

4.2 Kjønn

Når det gjelder fordelingen mellom kvinnelige og mannlige søkere og mottakere, ser tallene slik ut:

	Kvinner søkt (prosent av total)	Kvinner tildelt (prosent av totalt tildelte)	Menn søkt (prosent av total)	Menn tildelt (prosent av totalt tildelte)
Før	1355 (44 %)	495 (44 %)	1711 (56 %)	634 (56 %)
Etter	2333 (49 %)	699 (50 %)	2434 (51 %)	713 (50 %)

TABELL 13: KJØNNSFORDELING.

I perioden 2014–2016 var det flere menn enn kvinner som mottok stipend, i prøveperioden har det jevnet seg helt ut: Kvinner og menn deler likt når det gjelder antall mottatte stipend.

4.3 Bosted

Stipendsøkere og -mottakere fordelt på NFFOs regioner:

	Før søkt	Før tildelt	Etter søkt	Etter tildelt
Agder	4 %	4 %	4 %	4 %
Innlandet	5 %	3 %	5 %	4 %
Nordland	2 %	1 %	2 %	1 %
Oslo, Viken	60 %	65 %	61 %	68 %
Rogaland	3 %	3 %	4 %	3 %
Troms og Finnmark	3 %	2 %	3 %	2 %
Trøndelag, Møre og Romsdal	9 %	7 %	8 %	7 %
Vestfold og Telemark	5 %	4 %	5 %	4 %
Vestland	9 %	10 %	9 %	8 %
	100 %	100 %	100 %	100 %

TABELL 14: FORDELING PÅ NFFOS REGIONER.

⁵ Vi mangler debutantinformasjon fra alle de andre stipendene enn debutantstipend i perioden 2014–2016. Kun tall fra 2017–2019 er derfor med i denne tabellen.

Når man leser tallene, må det tas høyde for at størrelsen på befolkningsmassen varierer sterkt fra region til region. Oslo og Viken har til sammen 1,9 av landets 5,3 millioner innbyggere (36 prosent). Den yrkesmessige sammensetningen varierer også mye. I enkelte regioner er det et større innslag av ansatte i forsknings- og utdanningssektoren enn i andre regioner.

Tallene viser at visse områder har styrket posisjonen sin. Med tanke på tildelte stipend har Innlandet økt med 1 prosentpoeng, og Oslo/Viken har økt med 3 prosentpoeng. Når det gjelder Vestland, har antall tildelinger gått ned med 2 prosentpoeng. Ellers ligger tildelingene fordelt på regioner stabilt i hele perioden 2014–2019.

For øvrig har foreningsstyret på handlingsplanen å styrke regionenes rolle i foreningen.

4.4 Medlemskap

Antall medlemmer og ikke-medlemmer som har søkt og blitt tildelt stipend, forholder seg slik:

	Ikke-medlem søkt	Ikke-medlem tildelt	Medlem søkt	Medlem tildelt	Ikke-medlem prosent av søkte	Ikke-medlem prosent av av tildelte
Før	1038	291	2028	838	34 %	26 %
Etter	2492	753	2276	659	52 %	53 %

TABELL 15: MEDLEMSKAP.

I prøveperioden 2017–2019 ser vi at antall ikke-medlemmer som har mottatt prosjektstipend, har økt med hele 27 prosentpoeng. Dette henger sammen med den store økningen i antallet debutanter som mottar stipend. De vil først i ettertid være kvalifisert til å bli medlemmer av NFFO. Det vil være viktig for foreningen å rekruttere disse til medlemsmassen.

Neste tabell viser hvor mange månedsverk frilansere som er ikke-medlemmer, mottar i gjennomsnittlig stipend sammenlignet med frilansere som er medlemmer:

	Tildelt månedsverk	Antall tildelte månedsverk totalt
Medlem	4,9	1449
Frilans	5,8	412
Øvrige	4,5	1037
Ikke-medlem	4,5	897
Frilans	5,1	210
Øvrige	4,3	687

TABELL 16: MEDLEMMER OG IKKE-MEDLEMMER: MÅNEDSVK.

Med tanke på medlemmer og ikke-medlemmer må vi minne om at åndsverksloven (avtalelisensen) krever at Det faglitterære fond likebehandler alle forfattere av faglitteratur og sakprosa uavhengig om de er medlemmer eller ikke i NFFO. Likebehandlingen er et viktig prinsipp for både fondsstyret og stipendkomiteene.

Administrative konsekvenser

Prøveprosjektet har hatt konsekvenser av ulik art for administrasjonen. Forenklinger i søknadskriteriene og innføringen av én ordning i stedet for flere har bidratt til økt effektivitet. Det samme har bortfallet av egne møter for stipendkomiteene der fordelingen av søknader om prosjektstipend ble foretatt. På den andre siden har to søknadsfrister medført behov for to saksbehandlingsprosesser i løpet av året i stedet for én. Som undersøkelsen har vist, har antall søkere også økt betraktelig. Innføringen av et nytt søknads- og saksbehandlersystem vil på sikt virke forenklende, men har i den første fasen vært ressurskrevende med tanke på implementering og opplæring. Det er også en kjensgjerning at disse systemene må følges opp og videreutvikles.

I regnskapet for 2016 gikk 1,791 millioner kroner av Det faglitterære fond med til lønns- og pensjonskostnader. Snittet for lønns- og pensjonskostnader i prøveprosjektperioden 2017–2019 har vært 2,864 millioner kroner. Økningen tilsvarer noe mer enn én stilling, noe som samsvarer med den ekstra arbeidskraften administrasjonen har sett seg nødt til å engasjere i tillegg til de fast ansatte gjennom perioden.

Konklusjon

Begge styrene konkluderer med at prøveordningen bør omgjøres til en permanent ordning. To søknadsfrister i året, sammenslåing av flere stipendtyper, oppheving aldersgrensen og fjerning av 100-siderskravet har gjort at vi har nådd langt flere og nye målgrupper. Antall tildelinger er samlet økt med 25 prosent i prøveperioden sammenlignet med perioden før. Etter hvert vil disse tildelingene resultere i bøker som igjen genererer kollektive vederlagsmidler.

Forslag til vedtak: *Den treårige prøveordningen gjøres permanent.*

Sak 8

Forslag om å gjøre treårig prøveordning med tildeling av ettårig arbeidsstipend for oversettere permanent

Bakgrunn og formelle rammer

Årsmøtet vedtok i 2017 å innføre en treårig prøveordning med tildeling av ett ettårig arbeidsstipend til frilansoversettere. Frilansoversetter betyr i denne sammenheng at søkeren forplikter seg til å virke minst 50 prosent som frilansoversetter i stipendperioden. Stipendet må resultere i minst én bok eller en annen faglitterær utgivelse, på enten norsk eller samisk.

Hensikten med å etablere dette stipendet var å støtte frilansoversetteres langsiktige arbeid med tidkrevende sakprosaprojekter. Stipendsummen har i de tre årene stipendet har blitt tildelt, vært på 200 000 kr. For å komme i betraktning til stipendet har det vært et ønske at man bør være en merittert sakprosaoversetter, og det har blitt stilt et formelt minstekrav til at den enkelte oversetter må ha oversatt minst 100 sider (eller 200 000 tegn med mellomrom) for å kvalifisere som søker. Søknadene er vurdert etter kvaliteten på søknaden, prosjektets vanskelighetsgrad, den allmenne og faglige interessen for prosjekter som inngår i arbeidet utført i stipendperioden, stipendets betydning for gjennomføring av arbeidet etter den oppsatte tidsplanen og søkerens motivasjon og kvalifikasjoner. Søkerens tidligere litterære aktivitet, oversetterskapets kvalitet og søkerens ambisjoner for utvikling av sitt virke som oversetter i arbeidsperioden er vektlagt spesielt.

Søkertall og tildelte stipend

- I 2017 kom det inn seks søknader som ble realitetsbehandlet av stipendkomiteen, ingen søknader ble avslått av komiteen. Komiteen, bestående av Agnes Banach, Hege Mehren og Geir Uvsløkk, tildelte Rune R. Moen det ettårige stipendet for 2017. Komitémedlem Lars Holm-Hansen trakk seg fra stipendbehandlingen på grunn av habilitetsreglene, og suppleantene Lisa Vesterås og Hedda Vormeland ble derfor innkalt til stipendbehandlingen på grunn av de samme reglene.
- I 2018 kom det inn tre søknader om ettårig arbeidsstipend. Administrasjonen avsto én av søknadene på formelt grunnlag, og to søknader ble derfor realitetsbehandlet av komiteen. Stipendkomiteen har bestått av Agnes Banach, Geir Uvsløkk, Hans Ivar Stordal og Lars Holm-Hansen. Komitémedlem Lars Holm-Hansen trakk seg fra stipendbehandlingen på grunn av habilitetsreglene, og suppleant Marit Bjerkeng ble derfor innkalt til stipendbehandlingen på grunnlag av de samme reglene. Stipendkomiteen tildelte stipendet til Lars Holm-Hansen.
- I 2019 kom det inn fem søknader som ble realitetsbehandlet av komiteen. Ingen søknader ble avvist på formelt grunnlag, og stipendkomiteen besto dette året av Agnes Banach, Geir Uvsløkk, Hans Ivar Stordal og Lars Holm-Hansen. Inger Sverreson Holmes ble tildelt det ettårige stipendet for 2019.

Stipendets betydning og fondsstyrets anbefaling

Det ettårige arbeidsstipendet har i prøveperioden blitt tildelt tre erfarne sakprosaoversettere: Rune R. Moen, Lars Holm-Hansen og Inger Sverreson Holmes. Stipendkomiteens erfaring er at dette stipendet, i motsetning til prosjektstipendet til oversettere, gir Det faglitterære fond mulighet til å støtte utviklingen av et oversetterskap. I tillegg til å motta støtte til krevende prosjekter har mottakerne lagt vekt på at de gjennom stipendet har fått utvikle sin fagkompetanse på en måte arbeidshverdagen som frilansoversetter ellers ikke gir mulighet til. Stipendmottakerne forteller også at de har fått anledning til å fordype seg i tekster av høy litterær og faglig kvalitet, til å reise for å finne sakprosatitler som bør oversettes til norsk, og til å markedsføre seg som oversetter overfor nye arbeidsgivere og til å engasjere seg i andre oversetterrelaterte aktiviteter.

Oversettervirket krever stor konsentrasjon i et høyt arbeidstempo dersom man skal kunne leve av det som frilanser, og da blir det vanskelig å løfte blikket. Det ettårige arbeidsstipendet gir etter fondsstyrets skjønns oversettere denne muligheten til å fordype seg og utvikle oversetterskapet på en måte som ikke hadde vært mulig dersom stipendet ikke hadde eksistert. Innvendingen mot stipendet kan være at det så langt har vært et begrenset antall søkere, og at det ideelt sett bør være mulig å nå ut enda bredere enn det vi hittil har gjort. En tydeligere markedsføring kan gjøre at kunnskapen om stipendet når ut til flere potensielle søkere, og bør vurderes. Selv om antallet søkere til stipendet er begrenset, vil komiteen påpeke at kvaliteten på de innsendte søknadene og prosjektene gjennomgående er høy, og at søkerne til stipendet er godt kvalifiserte sakprosaoversettere.

Forslag til vedtak: *Den treårige prøveordningen gjøres permanent.*

Sak 9

Forslag til endringer i reisestipend

I de senere årene har søknader til og tildelinger av reisestipend gått merkbart ned. Fondsstyret ønsker at denne formen for tilbakebetaling av vederlagsmidler skal nå ut til flere enn den gjør nå. Derfor ønsker styret å utvide stipendet til å gjelde flere utgifter en forfatter eller oversetter har i sin skribentvirksomhet, og at navnet på stipendet heretter skal være *Reise- og diversestipend*.

Innenfor stipendets ramme – og når det er mulig å reise igjen – skal stipendmottakeren fortsatt kunne reise i forbindelse med sin forfatter- eller oversettervirksomhet. I tillegg foreslår styret at stipendet også kan dekke for eksempel kursutgifter, leie av skribentkontor, innkjøp av litteratur, pc og lignende.

Stipendet skal fortsatt være trekkfritt så lenge stipendmottakeren bruker det i forbindelse med sin virksomhet som forfatter/oversetter.

Det skal ikke hefte noe rapporteringsplikt ved stipendet, og søknadsskjemaet forenkles. I søknadsskjemaet skal søkeren få tydelig informasjon om skattereglene og om at fondet ikke har noe ansvar når det gjelder myndighetenes eventuelle skattekrav i forbindelse med innberetning.

Forslag til vedtak: *Årsmøtet godkjenner endringene i reisestipendet og at stipendet nå heter Reise- og diversestipend.*

Sak 10

Forslag om å legge ned aktualitets- og debattstipendet

Historikk

Aktualitets- og debattstipendet ble opprettet av NFFOs styre i 2010 som en treårig prøveordning. Hensikten med stipendet var å støtte prosjekter som måtte realiseres raskere enn det som var mulig innenfor det ordinære prosjektstipendet til Det faglitterære fond, som den gang hadde én søknadsfrist i året.

Forfattere kan søke om inntil tre måneders stipend til aktuelle prosjekter som på en spesiell måte skal bidra til samfunnsdebatten. I 2013 vedtok NFFs årsmøte å fornye ordningen for en ny treårsperiode. På årsmøtet 10. april 2016 ble det vedtatt en skjerping i kravet til utgivelsestidspunkt for stipendet, frem til da skulle alle tildelte prosjekter utgis innen åtte til ti måneder etter tildeling. På årsmøtet ble dette vedtatt skjerpet til seks måneder, altså skal prosjekter tildelt etter 10. april 2016 utgis innen seks måneder fra tildelingstidspunktet. I tillegg fikk stipendet i 2017 løpende søknadsfrist, mot tidligere fire søknadsfrister i året. 2017 er også året man for første gang hadde tildeling av prosjektstipend på både våren og høsten.

Hovedfunn

I denne evalueringen av aktualitets- og debattstipend er søknader som er kommet inn fra og med 2014 og til og med september 2019, evaluert. Hovedfunnene kan listes opp i tre punkter:

1. 305 av totalt 405 søknader er sendt inn i perioden 2014–2016. Årsaken til den sterke nedgangen i antall søknader fra og med 2017 er høyst sannsynlig innføringen av to søknadsfrister i året på ordinært prosjektstipend, mot tidligere én gang i året.
2. 83,5 prosent av søknadene har fått enten skjønnsmessig eller formelt avslag, noe som innebærer at i underkant av 16,5 prosent har mottatt støtte. Til sammenligning: På det ordinære prosjektstipendet er innvilgelsesprosenten i perioden 2014–2016 på cirka 45 prosent. Fra og med 2017 ligger tallet på cirka 29 prosent (og med to stipendrunder). Det er med andre ord høyere sjanse for å bli tildelt et prosjektstipend enn et aktualitets- og debattstipend.
3. De fleste av bøkene som er blitt tildelt støtte, kunne like godt ha mottatt ordinært prosjektstipend, både når det gjelder tidsplan, sjanger og tema.

1. Markant nedgang i antall søknader

Figur 1 viser antallet søknader og behandling av disse etter år. Som det kommer frem av denne, er det et klart fall i antallet søknader fra perioden 2014–2016 til perioden 2017–september 2019.

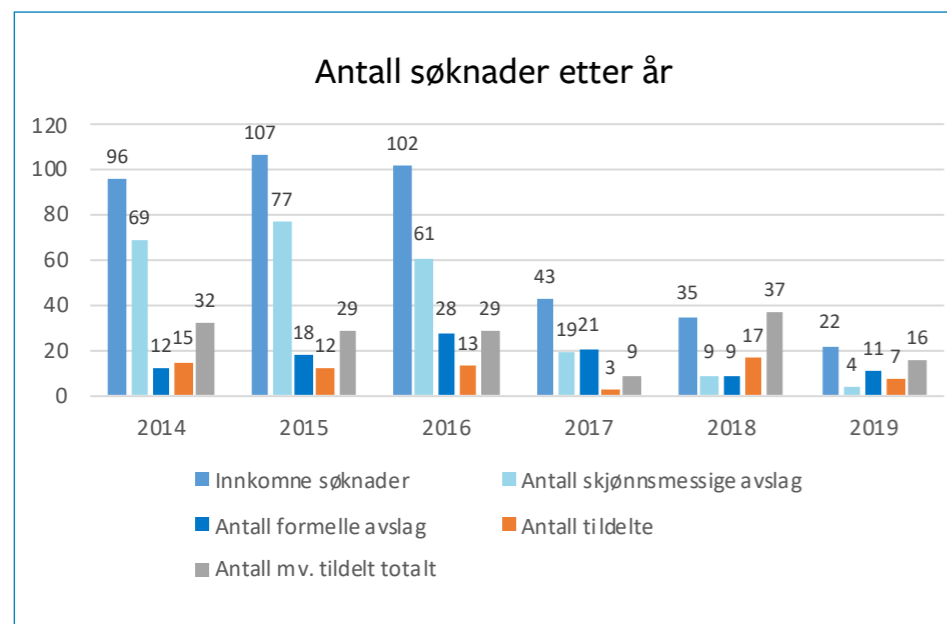

FIG. 1: BEHANDLING AV SØKNADER ETTER ÅR (OBS: 2019 GJELDER BEHANDLET TIL OG MED SEPTEMBER 2019).

2. Formelle og skjønsmessige avslag

Tabell 1 viser blant annet at andelen skjønsmessige og formelle avslag er svært høy etter at det ble løpende søknadsfrist og seks måneders frist for å utgi boken (og samtidig to søknadsfrister for prosjektstipend). Nær halvparten av søknadene (rundt regnet 43 prosent) fikk formelt avslag, og i de fleste tilfellene gjaldt det formelle avslaget at prosjektet ikke ville bli utgitt innen seksmånedersfristen.

	Fire søknadsfrister	Løpende søknadsfrister	Ti måneder frist	seks måneder frist
Tildelte	13,1 % (40)	27 % (27)	12,2 % (32)	24,5 % (35)
Formelle avslag	19 % (58)	41 % (41)	15,3 % (40)	41,3 % (59)
Skjønsmessige avslag	67,9 % (207)	32 % (32)	72,5 % (190)	34,3 % (49)
Totalt	100 % (305)	100 % (100)	100 % (262)	100 % (143)

TABELL 1: TILDELTE, FORMELLE OG SKJØNSMESSIGE AVSLAG I PROSENT AV INNSENDTE SØKNADER (ABSOLUTTE TALL I PARENTES).

3. Hvor mange og hvilke bøker har mottatt støtte?

Ser vi nærmere på status for de 67 tildelte stipendene, så er 1 trukket etter tildeling, 43 av prosjektene er blitt utgitt (65,1 prosent av innvilgede stipend er utgitt), 15 er ikke utgitt ennå, 7 har tilbakebetalt stipendet, 1 er godtgjort, og ingen er ettergitt. Av de 43 utgitte kan vi skille mellom dem som er utgitt innen fristen satt i ordningen. Frem til april 2016 var fristen ti måneder, og fra 10. april i 2016 og frem til i dag har fristen vært (og er) seks måneder. Av disse 43 er 22 blitt utgitt innen fristen og 21 utgitt etter fristen. Dette betyr at 32,8 prosent av de utbetalte (altså totalt 66) stipendene er utgitt innen fristen. Figur 3 viser gjennomgangen over fordelt etter året prosjektene ble tildelt.

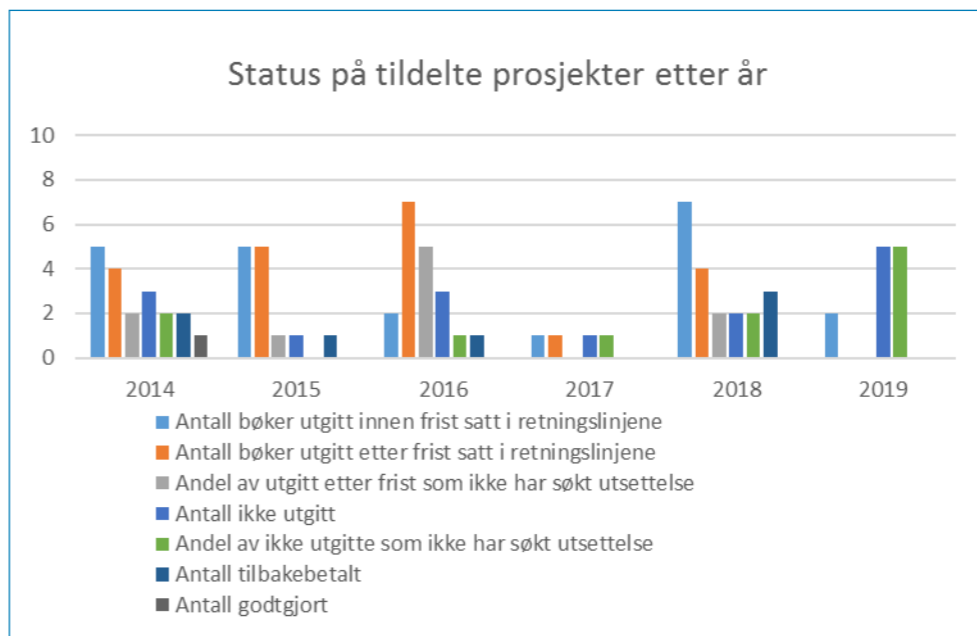

FIG. 2: STATUS PÅ TILDELTE PROSJEKTER ETTER ÅR.

Om bøkene som er utgitt

Figur 2 viser oversikt over forlagene bøkene er blitt utgitt på, og antallet som er innkjøpt av Kulturrådet. Det er totalt blitt utgitt 41 bøker (det er 2 bøker der det er 2 stipendmottakere). 18 av disse er innkjøpt av Kulturrådet, 17 som sakprosa for voksne og 1 som sakprosa for barn/unge. 23 er ikke blitt innkjøpt.

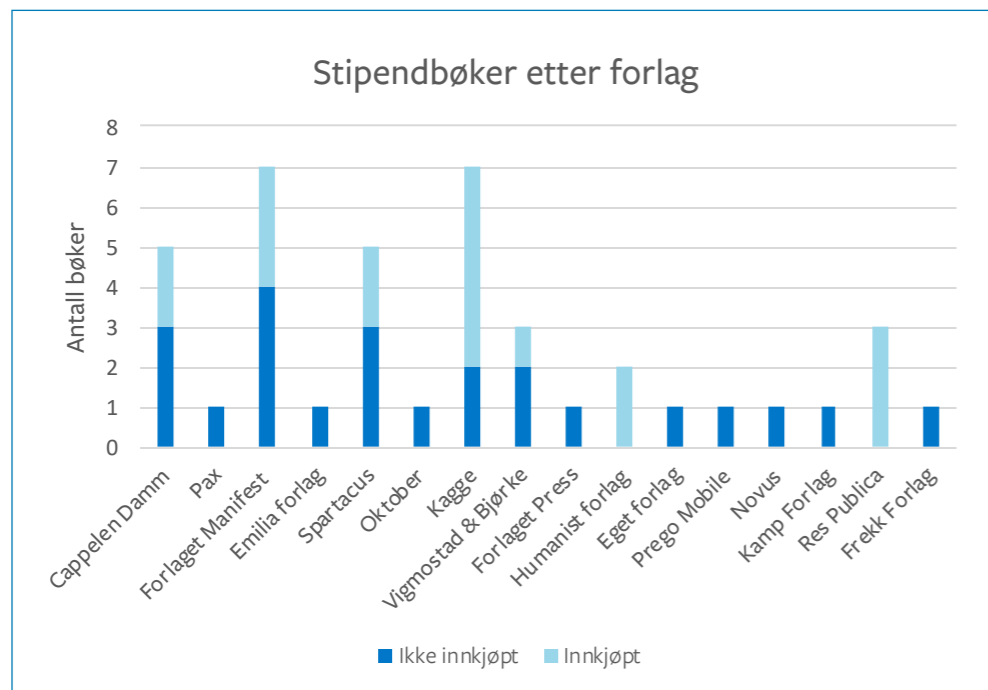

FIG. 3: STIPENDBØKER ETTER FORLAG.

Som figuren over viser, er det flest bøker utgitt på Kagge og Forlaget Manifest med sju utgivelser hver. Kagge har også flest innkjøpte bøker med fem innkjøpte, samtidig som både Humanist forlag og Res Publica har fått alle sine innkjøpt.

Er utgivelsene debattbøker?

I retningslinjene for aktualitets- og debattstipend står det følgende: «Stipendet skal tildeles prosjekter som på grunn av sin aktualitet har til hensikt å inngå i eller skape samfunnsdebatt».

I bokbasen (Boknett.no) er 27 av utgivelsene (66 prosent) kategorisert som debattbøker, altså er 34 prosent av bøkene som er blitt tildelt aktualitets- og debattstipend, *ikke* definert som aktualitets- og debattbøker.

Konklusjon

Hvis prøveordningen hvor prosjektstipendet har to søknadsfrister i året, blir vedtatt av årsmøtet som en fast ordning, ser begge styrene ingen grunn til å opprettholde aktualitets- og debattstipendet lenger. Funnene viser at de prosjektene som mottar aktualitets- og debattstipend, også kunne ha blitt tildelt prosjektstipend, både når det gjelder tidsplan, sjanger og tema. I tillegg er potten og innvilgelsesprosenten ved prosjektstipend høyere enn ved aktualitets- og debattstipend, så søkerne har en større sjanse til både å motta stipend og motta flere månedsverk ved å søke prosjektstipend. Fondsstyret arbeider også for at disse tallene skal bli enda høyere.

Det at så mange av de utgitte bøkene *ikke* defineres som aktualitets- og debattbøker, tilsier at flere av de prosjektene som blir tildelt støtte, ligger på siden av stipendordningens intensjoner. Videre er det høye antallet formelle avslag også en klar indikasjon på at mange av søkerne ikke har forstått ordningens intensjon og dermed må få formelt avslag. Dette igjen medfører unødvendig ekstraarbeid for administrasjonen (det er for det meste de som sjekker at søknadene formelt faller inn under stipendordningens ramme og hensikt).

Forslag til vedtak: Årsmøtet 2021 legger ned aktualitets- og debattstipendet, under forutsetning av at det ordinære prosjektstipendet vil fortsette å ha to søknadsfrister i året.

Appendiks

Oversikt over utgitte stipendbøker

Etternavn	Fornavn	Tittel	Forlag, år
Aftret	Bjørg	Takk for dansen: kvinneblikk på LO	Kamp Forlag 2018
Arntsen	Erlend Ofte	Fremmedkrigerne. Fra en norsk småby til Den islamske staten (IS)	Kagge 2016
Berg	Eli	Hold munn eller gå! Makt og avmakt i helsevesenet	Emilia forlag 2015
Bitsch	Anne	Går du nå, er du ikke lenger min datter	Spartacus 2017
Bitsch	Anne	Brev til en ufødt datter: om frihet, sex og søsterskap	Spartacus 2018
Bogen	Øystein	En uvanlig spion: Frode Berg, norsk etterretning og spøkelsene fra den kalde krigen	Kagge 2019
Egeberg	Kristoffer	Fredsnasjonen Norge	Kagge 2017
Ekern	Simen	Folket, det er meg: den europeiske høyrepopulismens vekst og framtid	Spartacus 2018
Eliassen	Roman Linneberg	Hysj, vi regner: hvorfor økonomer ikke forstår virkeligheten	Manifest 2016
Ellingsen	Dag	Likestilling i forsvaret: fortropp, baktropp og kamparena	Cappelen Damm Akademisk 2014
Engelstad	Ellen	Syriza. Den greske våren og kampen om Europas sjel	Manifest 2016
Fanebust	Frode	Dypt urettferdig: nordsjødykkerne og sannheten	Pax 2014
Flatabø	Monica	En sånn jente: en dokumentar om voldtekt	Vigmostad & Bjørke 2018
Fossen	Erik	Marco: ildsjel og forbilde	Vigmostad & Bjørke 2015
Gangdal	Jon	Angelica: en varslet tragedie: dokumentar	Prego Mobile 2016
Gjestad	Guro Hoftun	Storbarnsliv: om å vokse opp med barn	Oktober 2015
Gyberg	Kjetil	Boligdrømmen. Hvordan sikre alle et godt sted å bo	Manifest 2019
Haakaas	Einar	Advarsel: svenske tilstander i Norge	Kagge 2018
Henmo	Ola	Hemningsløs: historien om Torstein Lerhol	Cappelen Damm 2019
Jakobsen	Kjetil	Etter Charlie Hebdo	Forlaget Press 2016
Jensen	Øystein	Norge og klimakrisen: debatten om olje og gass i det grønne skiftet	Novus 2018

Kvalvik	Arne	Min fetter Ola og meg: livet og døden og alt det imellom	Kagge 2015
Masvie	Andreas	Jeg vil dø: et essay om dødsønske og dødshjelp, mennesket og dets samfunn	Frekk Forlag 2019
Masvie	Randi Dorthea Espgren	Jeg vil dø: et essay om dødsønske og dødshjelp, mennesket og dets samfunn	Frekk Forlag 2019
Næss	Hans Erik	Forbedringsindustrien	Cappelen Damm 2016
Schultz	Madeleine	F-ordet. 155 grunner til å være feminist	Manifest 2015
Simonnes	Helge	Kampen om korset i politikken	Vigmostad & Bjørke 2019
Skedsmo	Pål Wilter	Norge og klimakrisen: debatten om olje og gass i det grønne skiftet	Novus 2018
Skjeseth	Heidi Taksdal	Løgn: hvorfor Trump lyver og hva det gjør med oss	Res Publica 2018
Skredderberget	Asle	Usannsynlig rik: historien om Norge og oljefondet	Kagge 2015
Skreiberg	Christina	Hei nabo!	Eget forlag 2015
Sveen	Heidi Helene	Såpass må du tåle. Sex, krenkelses og offentlig debatt	Humanist forlag 2016
Sæbø	Sun Heidi	Kina: den nye supermakten: jakten på Xi Jinping og det moderne Kina	Kagge 2019
Sæther	Anne Karin	De beste intensjoner: oljeland i klimakampen	Cappelen Damm 2017
Sørvig	Bendik	Syria: den tapte revolusjonen	Manifest 2017
Taraku	Sylo	Balkanisering av Europa – hvordan populisme og innvandring splitter oss	Res Publica 2018
Taraku	Sylo	Frihetskampen i islam	Res Publica 2019
Tin	Ina	Saudi-Arabia: sverdet og stemmene	Humanist forlag 2018
Totland	Per Arne	Kaldfront – Konfliktområdet Svalbard gjennom 100 år	Cappelen Damm 2016
Trædal	Eivind	Hvordan ytre høyre vinner debatten: og hvordan vi kan stoppe dem	Spartacus 2018
Vik	Ingrid	Guds lobby	Manifest 2015
Wold	Sidsel	Landet som lovet alt: min israelske reise	Spartacus 2015
Åm	Ingrid Grønli	Hjelp, vi er i EU! Den franske venstresidas uløste dilemma	Manifest 2018

TABELL A.1: STIPENDBØKER

Sak 11

Forslag om endringer i statuttene for det faglitterære fond

Det faglitterære fond har overtatt forvaltningen av alle stipendene som deles ut i foreningens regi. Alle rapportpliktige stipend har sine egne stipendkomiteer som er valgt av årsmøtet. For tiden er det fire ulike stipendkomiteer:

- Komiteen for prosjektstipend til forfattere
- Komiteen for prosjektstipend og ettårig arbeidsstipend til oversettere
- Komiteen for treårig arbeidsstipend til forfattere
- Komiteen for aktualitets- og debattstipend til forfattere

I statuttene er kun komiteene for prosjektstipend til forfattere og oversettere omtalt. Fondsstyret ser derfor nødvendigheten av å få inn i statuttene at årsmøtet også velger medlemmer til alle øvrige stipendkomiteer som til enhver tid er nedsatt.

Videre står det ikke klart i statuttene hvem som bestemmer hvor mange medlemmer de ulike stipendkomiteene skal ha. Fondsstyret som forvalter og har tett oppfølging av de ulike stipendtypene, er det naturlige organet for å avgjøre antall medlemmer det er behov for. Denne presiseringen er derfor også ført inn som forslag til endring i statuttene.

Statutter med forslag til endringer (som står skrevet i **rødt**) ligger ved.

Vedtak: Årsmøtet godkjenner endringene i statuttene for Det faglitterære fond.

Statutter for Det faglitterære fond

(Vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, sist revidert 17. april 2021)

- § 1 Det faglitterære fond er opprettet av og forvaltes av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.
- § 2 Fondets formål er å fremme faglitteratur og ivareta faglitterære forfatters og oversetteres faglige og økonomiske interesser gjennom tildeling av midler fra fondet til blant annet
- støtte til faglitterære prosjekter i form av prosjekt-, reise- og honnørstipend
  - pensjonstilskudd til faglitterære forfattere og oversettere som har hatt statens garantiinntekt
  - tilskudd til drift av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
  - andre tiltak til fremme av faglitteratur

Ved utbetaling til enkeltpersoner skal det ikke tas hensyn til organisasjonstilhørighet.

- § 3 Fondets inntekter er
- vederlag for utlån av faglitteratur i offentlige bibliotek i henhold til lov av 29. mai 1987 nr. 23 om bibliotekvederlag
  - vederlag for lovlig bruk og erstatning for ulovlig bruk av faglitteratur i offentlig og privat virksomhet som kollektivt tilfaller faglitterære forfattere og oversettere
- § 4 Fondets midler plasseres i henhold til *Retningslinjer for forvaltning av Det faglitterære fonds midler*, vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening.

- § 5 Fondets organer er
- årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening
  - fondsstyret
  - komiteer for stipend til faglitterære forfattere
  - komiteer for stipend til faglitterære oversettere
  - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings anke- og vurderingsnemnd
  - Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings valgkomité
- § 6 Årsmøtet behandler fondsstyrets årsberetning, revidert regnskap, budsjettforslag og eventuelle innkomne forslag. I budsjettforslaget innstiller fondsstyret overfor årsmøtet hvor stor del av fondets midler som skal avsettes til stipend, og fordelingen av disse. Fondsstyret skal innstille på det tilskuddet til drift av Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening som foreningens styre vil foreslå overfor årsmøtet. Årsmøtet velger også representanter til fondets øvrige organer.
- § 7 Fondsstyret består av seks medlemmer. Leder, nestleder og tre medlemmer med personlige varamedlemmer velges av årsmøtet. I tillegg har lederen i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening fast plass i fondsstyret, og styret i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening utnevner dennes personlige varamedlem blant foreningsstyrets medlemmer. Ingen av disse kan velges til leder eller nestleder i fondsstyret. Oversetterne i foreningen skal være sikret representasjon i fondsstyret med ett styremedlem med personlig varamedlem. I oddetallsår velger årsmøtet leder og ett styremedlem med personlige varamedlemmer. I partallsår velger årsmøtet nestleder og to styremedlemmer med personlige varamedlemmer. Valgperioden for de medlemmene av fondsstyret som velges av årsmøtet, er to år. Ingen av disse kan sitte som fast medlem sammenhengende mer enn seks år. Sammenhengende funksjonstid som varamedlem og fast medlem kan ikke overstige åtte år. Hvis den som velges til leder, har maksimalt to år igjen av funksjonstiden sin, utvides imidlertid funksjonstiden med to år.
- § 8 Fondsstyret leder fondets virksomhet i henhold til statuttene og årsmøtets vedtak og
- fastsetter fordelingen av midler mellom ulike stipendtyper
  - fastsetter stipendsatser
  - fastsetter ansiennitet og ventetid ved reisestipend
  - behandler søknader om ettergivelse, endring, godtgjøring og lignende i forbindelse med prosjektstipend
  - følger opp tildelte stipend og fatter vedtak om tilbakebetaling av misligholdte stipend
- Fondsstyret innkalles med saksliste. Fondsstyret er beslutningsdyktig når minst fire medlemmer, herunder leder eller nestleder, er til stede. Ved stemmelikhet har lederen (eller nestlederen i lederens fravær) dobbeltstemme. Det føres protokoll over vedtakene i fondsstyret. Utskrift av protokollen sendes foreningens styre til orientering.

Varamedlemmer møter på styremøtene med tale- og forslagsrett.

- § 9 **Fondsstyret fastsetter hvor mange medlemmer de ulike stipendkomiteene har behov for.**

Fondsstyrets forfattermedlemmer med varamedlemmer utgjør komiteen for **prosjektforfatterstipend til forfattere**. I tillegg velger årsmøtet det antall forfattermedlemmer det er behov for i komiteen.

Fondsstyrets oversettermedlemmer med varamedlemmer utgjør komiteen for **prosjektoversetterstipend til oversettere**. I tillegg velger årsmøtet det antall oversettermedlemmer det er behov for i komiteen.

Årsmøtet velger medlemmer og varamedlemmer til de øvrige stipendkomiteene som til enhver tid er nedsatt.

Årsmøtet velger også suppleanter til hver av stipendkomiteene, som trer inn i komiteen i tilfelle frafall og/eller vesentlig økning i antall søknader om prosjektstipend.

Valgperioden for medlemmer av stipendkomiteene som er valgt etter behov, og for suppleanter er to år. Ingen av disse kan ha lengre sammenhengende funksjonstid enn seks år.

- § 10 Stipendkomiteene behandler søknader og innstiller til fondsstyret om tildeling av prosjektstipend. All stipendbehandling skal være i henhold til de retningslinjene for tildeling av stipend som er fastsatt av årsmøtet.
- § 11 Årsmøtet vedtar endringer i fondets statutter. Vedtak om endringer i statuttene krever minst to tredjedels flertall av de avgitte stemmene. Hvis færre enn 100 av medlemmene er til stede, skal foreningens styre innen 3 uker etter årsmøtet sende endringsvedtaket til uravstemning, med 2 ukers frist for å avgi stemme, jf. § 12-1 i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings vedtekter.
- Endringsvedtaket er forkastet hvis det ikke oppnår minst to tredjedeler av de avgitte stemmene ved uravstemningen, jf. § 12-2 i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforenings vedtekter.
- § 12 Fondets statutter skal være godkjent av det departementet som har ansvar for bibliotekvederlaget.
- § 13 Fondet er regnskapspliktig. Fondsstyrets årsmelding og revidert regnskap for fondet skal oversendes det departementet som har ansvar for bibliotekvederlaget.

Sak 12

Forslag om endringer i retningslinjer for stipend

På grunn av innføring av to søknadsfrister i året på prosjektstipend til forfattere, at noen stipend er fortløpende og at arbeidsstipendene tildeles i juni–juli, er det ikke lenger hensiktsmessig at stipendmottakere skal rapportere ved hvert årsskifte. Fondsstyret ønsker derfor å endre i retningslinjene slik at stipendmottakere må rapportere årlig inntil prosjektet foreligger som en utgivelse (dette gjelder for øvrig ikke aktualitets- og debattstipend). Videre er det forslag om å utdype i retningslinjene hva et stipend *ikke* skal gå til, det vil si utgifter fondsstyret mener hører hjemme hos utgiverne.

Videre er det forslag om følgende endringer i de ulike retningslinjene

- at stipendbeløpet fjernes i retningslinjene for ettårig arbeidsstipend til oversettere og aktualitets- og debattstipend
- at det i retningslinjene for aktualitets- og debattstipend står at stipendsøker må legge ved søknaden en bekreftelse fra trykkeri om utgivelsestidspunkt hvis søkeren skal utgi på eget forlag / egenbokforlag (om stipendet videreføres)
- at i retningslinjene for reise-, -honnør og utvidet honnørstipend foreslås det at denne setningen strykes: «Det skal ikke gis støtte til trykking, markedsføring eller andre kostnader av forlagsmessig art».
- at ved alle retningslinjene foreslås det at det kommer inn informasjon om utenlandske forfattere/oversettere og stipend fra Det faglitterære fond

Fondsstyret har også sett at det er hensiktsmessig å harmonisere retningslinjene, og har derfor forslag om å redigere dem slik at de får samme struktur.

Alle ovenstående endringsforslag er markert med **rød skrift**.

Hvis sak 6 om retningslinjer for vurdering av utgivelser får flertall av årsmøtet, vil det ha innvirkninger på retningslinjene for stipend. Retningslinjene må derfor endres slik at de harmoniserer med *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. Disse endringsforslagene er markert med **blå skrift**.

På grunn av den pågående behandlingen av stipendsøknader våren 2021 bør nye retningslinjer først tre i kraft 1. august 2021.

Forslag til vedtak: *Årsmøtet godkjenner de foreslåtte endringene i retningslinjene for stipend med ikrafttredelse 1. august 2021.*

Retningslinjer for tildeling av Prosjektstipend til forfattere

(Vedtatt av årsmøtet i NFFO, sist revidert 17. april 2021)

Det faglitterære fond fordeler kollektive vederlag med kulturpolitisk målsetting (bibliotekvederlag), vederlag for bruk av rettigheter som forvaltes av Kopinor og Norwaco, samt generelle tilskudd uten presisert formål. Fondets midler skal brukes til kulturpolitiske tiltak til beste for forfattere og oversettere av faglitteratur og skal i hovedsak tildeles som stipend. Ved tildeling av stipend tas det ikke hensyn til søkerens organisasjonstilhørighet. **Publisering må skje på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond.**

Hensikten med prosjektstipendet er å støtte forfatterens eget arbeid med manus til et faglitterært verk av et visst omfang, fortrinnsvis en bok. Stipendet er personlig og skal ikke deles med andre.

Utenlandske forfattere må ha bopel og utøve sin forfattervirksomhet i Norge. Med bopel menes «det sted der forfatteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig. Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge kan gjøres når den originale språkversjonen av verket publiseres for første gang av norsk utgiver.»

Stipendet utlyses to ganger i året med søknadsfrist i april og oktober. Søknaden med prosjektbeskrivelse sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt. Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipend, mangler nødvendig dokumentasjon eller er sendt etter søknadsfristens utløp.

Klager på administrasjonens saksbehandling skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Forfattere kan søke ett til tolv månedersverk i stipend. Stipendet er ikke ment å fullfinansiere et prosjekt.

Stipendet **skal ikke gis ikke** til

- redaksjonelt arbeid
- forlagsmessige kostnader, så som trykking, markedsføring o.l. Stipendet skal heller ikke erstatte forfatterens normale royalty/honorar.
- ren forskning eller til vitenskapelige og faglige tekster som primært faller inn under støtteordninger for forskning

Prosjektbeskrivelsen vurderes etter følgende kriterier:

- kvaliteten på søknaden. Søknaden må overbevise når det gjelder innhold, struktur, fremstilling og plan for gjennomføring.
- prosjektets faglige, kulturelle og samfunnsmessige interesse
- søkerens muligheter til å gjennomføre prosjektet etter planen og hvordan et eventuelt stipend vil gjøre gjennomføringen av prosjektet bedre
- søkerens kvalifikasjoner

Søknadens innhold og saksbehandlingen er konfidensiell, og det gis ikke begrunnelse for det skjønnset som utøves ved rangering av søknadene. Det er ikke anledning til å klage på de skjønnsmessige vurderingene av søknadene, bare på eventuelle feil ved saksbehandlingen. Klager skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Tildelt stipend

Det tildelte stipendet må brukes til det prosjektet det er søkt om midler til.

Stipendmottakeren må underskrive på en avtale før stipendet utbetales. Avtalen regulerer blant annet mislighold av stipend, og manglende tilbakebetaling av skyldig stipend vil om nødvendig bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av prosjektstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

Tildelt stipend utbetales normalt innen tre måneder etter søknadsfristen, og stipendet gjelder arbeid som gjøres fra tildelingsbrevets dato.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Skatt

Stipendmottakeren innberetter stipendet som næringsinntekt til Skatteetaten. Det trekkes derfor ikke skatt før utbetaling, og stipendmottakeren må selv sette av penger til skatteoppgjøret. Overskudd i næringsvirksomheten er skattepliktig inntekt for stipendmottakeren.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Rapportering og endringer

Stipendmottaker skal årlig sende inn en rapport til fondsstyret om bruken av stipendet. Rapporteringsplikten opphører når stipendet har resultert i en faglitterær utgivelse og et eksemplar av denne er sendt til Det faglitterære fond. Ny søknad om prosjektstipend vil ikke bli behandlet før publikasjonen er sendt inn og godkjent.

Dersom det skjer endringer i prosjektets karakter, språkdrakt eller i mulighetene for videre fremdrift, må det søkes fondsstyret om at endringene kan godtas innenfor det tildelte stipendets ramme. Hvis det ikke søkes, eller hvis søknaden ikke innvilges, må hele eller deler av stipendet tilbakebetales.

Nytt stipend

Forfatteren kan søke om stipend til nye prosjekter selv om tidligere stipendstøttede prosjekter ikke er avsluttet. Det kan også søkes ytterligere stipend til prosjekter som tidligere har fått støtte. **Sammen Før med ny søknad sendes inn, skal det legges ved må søkeren sende inn en** oppdatert fremdriftsrapport for det allerede støttede prosjektet, **se for øvrig andre avsnitt under Rapportering og endringer.** Ved søknad om ytterligere stipend til et tidligere støttet prosjekt må det også begrunnes hvorfor prosjektet trenger ytterligere støtte, og ny og oppdatert prosjektbeskrivelse må legges ved.

Stipendboken

I stipendboken skal det på kolofonsiden stå: *Forfatteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond* (på samme språk som i boken). Ved andre typer utgivelser må det også fremgå at forfatteren har mottatt støtte.

Alle utgivelser som er støttet av Det faglitterære fond, må kunne godkjennes i henhold til *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. Kun utgivelser som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene, godkjennes som kvittering for prosjektstipendet.

Retningslinjer for tildeling av Reise- og diversestipend, honnør- og utvidet honnørstipend

(Vedtatt av årsmøtet i Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, sist revidert 17. april 2021)

Det faglitterære fond fordeler kollektive vederlag med kulturpolitisk målsetting (bibliotekvederlag), vederlag for bruk av rettigheter som forvaltes av Kopinor og Norwaco, samt generelle tilskudd uten presisert formål. Fondets midler skal brukes til kulturpolitiske tiltak til beste for forfattere og oversettere av faglitteratur og skal i hovedsak tildeles som stipend. Ved tildeling av stipend tas det ikke hensyn til søkerens organisasjonstilhørighet. **Publisering må ha skjedd på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond. Det skal ikke gis støtte til trykking, markedsføring eller andre kostnader av forlagsmessig art.**

Stipendene utlyses én gang i året med søknadsfrist i oktober. Søknad sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt. Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipend, mangler nødvendig dokumentasjon eller er sendt etter søknadsfristens utløp.

Klager på administrasjonens saksbehandling skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Stipendene tildeles på bakgrunn av søkerens faglitterære aktivitet. Alle utgivelser må kunne godkjennes etter NFFOs *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*.

Bare utgivelser som publiseres mens forfatteren eller oversetteren har bopel og utøver sin forfatter- eller oversettervirksomhet i Norge telles med. Med *bopel* menes «det sted der forfatteren eller oversetteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig.»

Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge, kan gjøres for forfattere når den originale språkversjonen av verket publiseres første gang av norsk utgiver, og for oversettere av utenlandske verk til norsk når det oversatte verket publiseres første gang av norsk utgiver.

Med unntak for utvidet honnørstipend behøvsprøves ikke stipendene. Man kan ikke få reisestipend og honnørstipend samme år. Det samme gjelder honnørstipend og utvidet honnørstipend.

Reisestipend

Hensikten med reisestipend er å støtte reiser som er relevante for forfatterens eller oversetterens faglitterære virksomhet.

For å kvalifisere til førstegangs reisestipend må forfatteren/oversetteren ha utgitt og fått godkjent faglitteratur på minst 100 trykte sider / 200 000 tegn med mellomrom.

Hvert år fastsetter styret i Det faglitterære fond en ansiennitet som kreves for å bli tildelt førstegangs reisestipend. Denne ansienniteten bestemmes av tilgjengelige midler og antall kvalifiserte søkere. Ansienniteten regnes fra det året søkeren hadde utgitt tilsvarende 100 godkjente sider faglitteratur.

Ytterligere reisestipend kan tildeles søkere som kan dokumentere aktiv, faglitterær forfatter- eller oversettervirksomhet. For å kvalifisere til nye reisestipend må forfatteren/oversetteren ha fått godkjent faglitterære verk utgitt fra det kalenderåret vedkommende sist ble tildelt reisestipend. Kravet til sider er ulikt for de to gruppene:

- **Forfattere:** minst 100 trykte sider / 200 000 tegn med mellomrom
- **Oversettere:** minst 410 trykte sider / 820 000 tegn med mellomrom

Hvert år fastsetter styret i Det faglitterære fond en ventetid som kreves for å kunne bli tildelt nye reisestipend. Denne ventetiden bestemmes av tilgjengelige midler og antall kvalifiserte søkere. Ventetiden regnes fra det kalenderåret forfatteren eller oversetteren sist ble tildelt reisestipend.

Honnørstipend

Honnørstipend tildeles forfattere og oversettere som er fylt 67 år senest i søknadsåret. Kravet til sider er ulikt for de to gruppene:

- **Forfattere:** godkjent faglitteratur på til sammen minst 8 bøker, hver på minst 100 trykte sider / 200 000 tegn med mellomrom
- **Oversettere:** godkjent faglitteratur på minst 5 000 000 tegn med mellomrom eller tilsvarende omfang

Honnørstipend tildeles bare én gang. Stipendets størrelse tilsvarer laveste reisestipendbeløp.

Utvidet honnørstipend

Utvidet honnørstipend kan tildeles forfattere og oversettere som er fylt 67 år senest i søknadsåret. Kravet til sider er ulikt for de to gruppene:

- **Forfattere:** godkjent faglitteratur på til sammen minst 8 bøker, hver på minst 100 trykte sider / 200 000 tegn med mellomrom
- **Oversettere:** godkjent faglitteratur på minst 5 000 000 tegn med mellomrom eller tilsvarende omfang

For å kunne bli vurdert til utvidet honnørstipend kan ikke søkeren ha bruttoinntekter (lønn, pensjon, overskudd i næring, renteinntekter, gevinster ved salg av verdipapirer eller andre kapitalobjekter, leieinntekter og annet) som sammenlagt oversteg tre ganger folketrygdens gjennomsnittlige grunnbeløp, i året før søknadsåret.

Søkeren må dokumentere alle sine bruttoinntekter sammen med søknaden. Søker som har bopel i Norge, må levere utskrift av endelig likning. Søker som skatter til andre land enn Norge, må levere tilsvarende dokumentasjon. Det faglitterære fond kan også be om å få tilsendt oppgave over næringsinntekter. Norsk søker som har bopel i utlandet, må dokumentere sitt norske statsborgerskap.

Stipendet gjelder for ett år av gangen, og ønskes ytterligere stipend, må det søkes på nytt. Stipendets størrelse tilsvarer høyeste reisestipendbeløp.

Tildelt stipend

Tildelt stipend utbetales normalt innen tre måneder etter søknadsfristen.

Stipendmottaker innberetter stipendet til Skatteetaten. Det trekkes ikke skatt før utbetaling, og stipendmottakeren må selv sette av penger til skatteoppgjøret hvis hele eller deler av stipendet er å anse som skattepliktig inntekt.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Retningslinjer for tildeling av Aktualitets- og debattstipend

(Vedtatt av årsmøtet i NFFO, sist revidert 17. april 2021)

Det faglitterære fond fordeler kollektive vederlag med kulturpolitisk målsetting (bibliotekvederlag), vederlag for bruk av rettigheter som forvaltes av Kopinor og Norwaco, samt generelle tilskudd uten presisert formål. Fondets midler skal brukes til kulturpolitiske tiltak til beste for forfattere og oversettere av faglitteratur og skal i hovedsak tildeles som stipend. Ved tildeling av stipend tas det ikke hensyn til søkerens organisasjonstilhørighet. Publisering må skje på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond.

Stipendet skal tildeles prosjekter som på grunn av sin aktualitet har til hensikt å inngå i eller skape samfunnsdebatt. Stipendet er personlig og skal ikke deles med andre.

Utenlandske forfattere må ha bopel og utøve sin forfattervirksomhet i Norge. Med *bopel* menes «det sted der forfatteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig. Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge kan gjøres når den originale språkversjonen av verket publiseres for første gang av norsk utgiver.»

Stipendet har fortløpende søknadsfrist. Søknaden med prosjektbeskrivelse sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt. Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipend, mangler nødvendig dokumentasjon eller er sendt etter søknadsfristens utløp.

Klage på administrasjonens saksbehandling skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Hver forfatter kan søke om inntil tre månedersverk ~~à kr 27 000~~ i stipend. Et stipend er ikke ment å fullfinansiere et prosjekt, og forfatteren kan kun søke dette stipendet én gang til samme prosjekt.

Kun samisk- og norskspråklige prosjekter støttes.

Stipendet gis ikke til

- redaksjonelt arbeid
- forlagsmessige kostnader, så som trykking, markedsføring o.l. Stipendet skal heller ikke erstatte forfatterens normale royalty/honorar.
- ren forskning eller til vitenskapelig og faglige tekster som primært faller inn under støtteordninger for forskning

Boken må utgis innen seks måneder fra tildelingstidspunktet. Tidsplanen må kunne bekreftes av forlaget. Ved utgivelse på eget forlag / egenbokforlag må trykkeriet kunne bekrefte dato for utgivelse. Hvis boken ikke utgis etter tidsplanen, må stipendmottakeren søke fondsstyret om å få godkjent utsettelsen.

Søkeren og prosjektbeskrivelsen vurderes etter følgende kriterier:

- kvaliteten på søknaden. Søknaden må overbevise når det gjelder innhold, struktur, fremstilling og plan for gjennomføring.
- prosjektets faglige, kulturelle og samfunnsmessige interesse
- søkerens muligheter til å gjennomføre prosjektet etter planen og hvordan et eventuelt stipend vil gjøre gjennomføringen av prosjektet bedre
- søkerens kvalifikasjoner

Søknadens innhold og saksbehandlingen er konfidensiell, og det gis ikke begrunnelse for det skjønnet som utøves ved rangering av søknadene. Det er ikke anledning til å klage på de skjønsmessige vurderingene av en søknad, bare på eventuelle feil ved saksbehandlingen. Klager skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Tildelt stipend

Det tildelte stipendet må brukes til det prosjektet det er søkt om midler til.

Stipendmottakeren må underskrive på en avtale før stipendet utbetales. Avtalen regulerer blant annet mislighold av stipend, og manglende tilbakebetaling av skyldig stipend vil om nødvendig bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av prosjektstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

Tildelt stipend utbetales normalt innen én måned etter innlevert avtale.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Skatt

Stipendmottakeren innberetter til Skatteetaten som næringsinntekt for stipendmottakeren. Det trekkes derfor ikke skatt før utbetaling, og stipendmottakeren må selv sette av penger til skatteoppgjøret. Overskudd i næringsvirksomheten er skattepliktig inntekt for stipendmottakeren.

Endringer

Dersom det skjer endringer i prosjektets karakter, språkdrakt eller i mulighetene for videre fremdrift, må det søkes fondsstyret om at endringene kan godtas innenfor det tildelte stipendets ramme. Hvis det ikke søkes, eller hvis søknaden ikke innvilges, må hele eller deler av stipendet tilbakebetales.

Nytt stipend

Forfatteren kan søke om stipend til nye prosjekter selv om tidligere stipendstøttede prosjekter ikke er avsluttet. Se for øvrig avsnittet *Endringer*.

Stipendboken

I stipendboken skal det på kolofonsiden stå: *Forfatteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond* (på samme språk som i boken). Ved andre typer utgivelser må det også fremgå at forfatteren har mottatt støtte.

Alle utgivelser som er støttet av Det faglitterære fond, må kunne godkjennes i henhold til *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. Kun utgivelser som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene, godkjennes som kvittering for aktualitets- og debattstipendet.

Retningslinjer for tildeling av Prosjektstipend til oversettere

(Vedtatt av årsmøtet i [Norsk faglitterær forfatter- og oversetterforening, NFFO](#), sist revidert 17. april 2021)

Det faglitterære fond fordeler kollektive vederlag med kulturpolitisk målsetting (bibliotekvederlag), vederlag for bruk av rettigheter som forvaltes av Kopinor og Norwaco, samt generelle tilskudd uten presisert formål. Fondets midler skal brukes til kulturpolitiske tiltak til beste for forfattere og oversettere av faglitteratur og skal i hovedsak tildeles som stipend. Ved tildeling av stipend tas det ikke hensyn til søkerens organisasjonstilhørighet. Publisering som ikke kan generere kollektive vederlagsmidler til Det faglitterære fond, tildeles ikke stipend.

Hensikten med prosjektstipendet er å støtte oversetterens eget arbeid med manus til et faglitterært verk av et visst omfang, fortrinnsvis en bok. Stipendet er personlig og skal ikke deles med andre.

Utenlandske oversettere må ha bopel og utøve sin oversettervirksomhet i Norge. Med bopel «menes det sted der oversetteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig. Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge kan gjøres når det oversatte verket publiseres første gang av norsk utgiver.»

Stipendet har ingen fast søknadsfrist, og søknader behandles fortløpende. Søknaden med prosjektbeskrivelse sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt. Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipend eller mangler nødvendig dokumentasjon.

Klager på administrasjonens saksbehandling skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Oversettere kan søke ett til tolv månedersverk i stipend. Stipendet er ikke ment å fullfinansiere et prosjekt.

Stipendet **skal ikke** gis ikke til

- redaksjonelt arbeid
- forlagsmessige kostnader, så som trykking, markedsføring o.l. Stipendet skal heller ikke erstatte oversetterens normale honorar/royalty.
- ren forskning eller til vitenskapelige og faglige tekster som primært faller inn under støtteordninger for forskning

Prosjektbeskrivelsen vurderes etter følgende kriterier:

- kvaliteten på søknaden. Søknaden må overbevise når det gjelder innhold, struktur, fremstilling og plan for gjennomføring.
- prosjektets vanskelighetsgrad
- **søkerens kvalifikasjoner**
- prosjektets faglige, kulturelle og samfunnsmessige interesse

- **søkerens muligheter til å gjennomføre prosjektet etter planen og hvordan et eventuelt stipend vil gjøre gjennomføringen av prosjektet bedre.** Tidsplanen må normalt kunne bekreftes av forlaget.
- **søkerens kvalifikasjoner**

Søknadens innhold og saksbehandlingen er konfidensiell, og det gis ikke begrunnelse for det skjønnet som utøves ved rangering av søknadene. Det er ikke anledning til å klage på de skjønsmessige vurderingene av søknadene, bare på eventuelle feil ved saksbehandlingen. Klager skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Tildelt stipend

Det tildelte stipendet må brukes til det prosjektet det er søkt om midler til.

Stipendmottakeren må underskrive på en avtale før stipendet utbetales. Avtalen regulerer blant annet mislighold av stipend, og manglende tilbakebetaling av skyldig stipend vil om nødvendig bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av prosjektstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

Tildelt stipend utbetales normalt innen tre måneder etter at søknaden er mottatt, og stipendet gjelder arbeid som gjøres fra datoen søknaden ble sendt inn.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Skatt

Stipendmottakeren innberetter til Skatteetaten. Det trekkes ikke skatt før utbetaling, og stipendmottakeren må selv sette av penger til skatteoppgjøret.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Rapportering og endringer

Stipendmottaker skal årlig sende inn en rapport til fondsstyret om bruken av stipendet. Rapporteringsplikten opphører når stipendet har resultert i en faglitterær utgivelse og et eksemplar av denne er sendt til Det faglitterære fond. Ny søknad om prosjektstipend vil ikke bli behandlet før publikasjonen er sendt inn og godkjent.

Dersom det skjer endringer i prosjektets karakter, språkdrakt eller i mulighetene for videre fremdrift, må det søkes fondsstyret om at endringene kan godtas innenfor det tildelte stipendets ramme. Hvis det ikke søkes, eller hvis søknaden ikke innvilges, må hele eller deler av stipendet tilbakebetales.

Nytt stipend

Oversetteren kan søke om stipend til nye prosjekter selv om tidligere stipendstøttede prosjekter ikke er avsluttet. Det kan også søkes ytterligere stipend til prosjekt som tidligere har fått støtte. **Sammen Før** med ny søknad **sendes inn, skal det legges ved må søkeren sende inn en** oppdatert fremdriftsrapport for det allerede støttede prosjektet, **se for øvrig andre avsnitt under Rapportering og endringer.** Ved søknad om ytterligere stipend til et tidligere støttet prosjekt må det også begrunnes hvorfor prosjektet trenger ytterligere støtte, og ny og oppdatert prosjektbeskrivelse må legges ved.

Stipendboken

I stipendboken skal det på kolofonsiden stå: *Oversetteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond* (på samme språk som i boken). Ved andre typer utgivelser må det også fremgå at oversetteren har mottatt støtte.

Alle utgivelser som er støttet av Det faglitterære fond, må kunne godkjennes i henhold til *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. Kun utgivelser som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene, godkjennes som kvittering for prosjektstipendet.

Retningslinjer for tildeling av Ettårig arbeidsstipend til frilansoversettere

(Vedtatt av årsmøtet i NFFO, sist revidert 17. april 2021)

Det faglitterære fond fordeler kollektive vederlag med kulturpolitisk målsetting (bibliotekvederlag), vederlag for bruk av rettigheter som forvaltes av Kopinor og Norwaco, samt generelle tilskudd uten presisert formål. Fondets midler skal brukes til kulturpolitiske tiltak til beste for forfattere og oversettere av faglitteratur og skal i hovedsak tildeles som stipend. Ved tildeling av stipend tas det ikke hensyn til søkerens organisasjonstilhørighet. Publisering må skje på måter som gjør det mulig for kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) å forvalte de økonomiske rettighetene til verkene slik at det kan medføre vederlagsinntekter til Det faglitterære fond.

Hensikten med stipendet er å støtte frilansoversetteres langsiktige arbeid med tidkrevende sakprosa-prosjekter. Stipendet er personlig og skal ikke deles med andre.

Utenlandske oversettere må ha bopel og utøve sin oversettervirksomhet i Norge. Med *bopel* «menes det sted der oversetteren faktisk har slått seg ned i den hensikt å bli boende varig.» Unntak fra kravet til å ha bopel i Norge kan gjøres når det oversatte verket publiseres første gang av norsk utgiver.

Stipendet utlyses én gang i året med søknadsfrist om våren. Søknaden med prosjektbeskrivelse sendes via NFFOs nettsider. NFFOs administrasjon skal bekrefte at en søknad er mottatt. Administrasjonen avslår søknader som ikke oppfyller de formelle kravene til stipend, mangler nødvendig dokumentasjon eller er sendt etter søknadsfristens utløp.

Klage på administrasjonens saksbehandling skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

For å komme i betraktning må søkeren dokumentere opphavsrett som forfatter til åndsverk av faglitterær karakter tilsvarende minimum én bok inneholdende minst 200 000 tegn med mellomrom eller minst 100 trykte sider eget bidrag. Verket må være utgitt eller på annen måte gjort tilgjengelig for allmennheten. Kravet til slikt omfang kan også oppfylles ved artikler eller mindre verk. Det enkelte verk må være på minst 10 000 tegn (med mellomrom) eller minst 5 trykte sider eget bidrag, se *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*.

Stipendbeløpet er kr 200 000 og fastsettes av fondsstyret og utbetales i én omgang. Et stipend er ikke ment å fullfinansiere et prosjekt.

Stipendet gis ikke til

- redaksjonelt arbeid
- forlagsmessige kostnader, så som trykking, markedsføring o.l. Stipendet skal heller ikke erstatte oversetterens normale honorar/royalty.
- ren forskning eller til vitenskapelige og faglige tekster som primært faller inn under støtteordninger for forskning

Oversetteren kan kun motta dette stipendet én gang til samme prosjekt/prosjekter, og må arbeide minst 50 prosent som frilans sakprosaoversetter i stipendperioden. Søkeren kan heller ikke ha faste inntekter i minst 50 prosent av stipendperioden.

Kun samisk- og norskspråklige prosjekter støttes.

Søkeren og prosjektbeskrivelsen vurderes etter følgende kriterier:

- kvaliteten på søknaden. Søknaden må overbevise når det gjelder innhold, struktur, fremstilling og plan for gjennomføring.
- prosjektets/prosjektene vanskelighetsgrad
- prosjektets/prosjektene faglige, kulturelle og samfunnsmessige interesse
- søkerens muligheter til å gjennomføre prosjektet/prosjektene etter planen og hvordan et eventuelt stipend vil gjøre gjennomføringen av prosjektet/prosjektene bedre
- Søkerens tidligere litterære produksjon, oversetterskapets kvalitet og søkerens ambisjoner for utvikling av sitt virke som oversetter i arbeidsperioden vektlegges spesielt.
- søkerens kvalifikasjoner

Søknadens innhold og saksbehandlingen er konfidensiell, og det gis ikke begrunnelse for det skjønnnet som utøves ved rangering av søknadene. Det er ikke anledning til å klage på de skjønnsmessige vurderingene av en søknad. Klager skal rettes til NFFOs anke- og vurderingsnemnd.

Tildelt stipend

Det tildelte stipendet må brukes til det prosjektet / de prosjektene det er søkt om midler til.

Stipendmottakeren må underskrive på en avtale før stipendet utbetales. Avtalen regulerer blant annet mislighold av stipend, og manglende tilbakebetaling av skyldig stipend vil om nødvendig bli forfulgt rettslig. Det faglitterære fond kan motregne krav om tilbakebetaling av ettårig arbeidsstipend i andre typer stipend skyldneren eventuelt blir tildelt.

Tildelt stipend utbetales normalt innen tre måneder etter søknadsfristen, og stipendet gjelder arbeid som gjøres fra tildelingsbrevets dato.

Dersom det før utbetaling av stipend fremkommer opplysninger om at stipendmottakeren selv ikke vil kunne nyttiggjøre seg stipendet som forutsatt, kan utbetalingen holdes tilbake i påvente av at styret for Det faglitterære fond tar endelig stilling til om hele eller deler av stipendet skal falle bort.

Skatt

Stipendmottakeren innberetter til Skatteetaten. Det trekkes ikke skatt før utbetaling, og stipendmottakeren må selv sette av penger til skatteoppgjøret.

Rapportering og endringer

Stipendmottaker skal årlig sende inn en rapport til fondsstyret om bruken av stipendet. Når perioden med arbeidsstipend er avsluttet, må stipendmottakeren levere en utvidet sluttrapport. Rapporteringsplikten opphører når stipendet har resultert i minst én faglitterær utgivelse og et eksemplar av denne/disse er sendt til Det faglitterære fond. Ny søknad om prosjekt- eller arbeidsstipend vil ikke bli behandlet før publikasjonen er sendt inn og godkjent.

Dersom det skjer endringer i prosjektets/prosjektene karakter, språkdrakt eller i mulighetene for videre fremdrift, må det søkes fondsstyret om at endringene kan godtas innenfor det tildelte stipendets ramme. Hvis det ikke søkes, eller hvis søknaden ikke innvilges, må hele eller deler av stipendet tilbakebetales.

Nytt stipend

Oversetteren kan søke om stipend til nye prosjekter selv om tidligere stipendstøttede prosjekter ikke er avsluttet. Det kan også søkes ytterligere stipend til prosjekter som tidligere har fått støtte. Arbeidsstipend tildeles imidlertid kun én gang til samme prosjekt/prosjekter. Før ny søknad sendes inn, må søkeren sende inn en oppdatert fremdriftsrapport for det allerede støttede prosjektet, se for øvrig andre avsnitt under *Rapportering og endringer*. Ved søknad om ytterligere stipend til et tidligere støttet prosjekt må det også begrunnes hvorfor prosjektet trenger ytterligere støtte, og ny og oppdatert prosjektbeskrivelse må legges ved.

Stipendboken

I stipendboken/-bøkene skal det på kolofonsiden stå: *Oversetteren har mottatt støtte fra Det faglitterære fond* (på samme språk som i boken). Ved andre typer utgivelser må det også fremgå at oversetteren har mottatt støtte.

Alle utgivelser som er støttet av Det faglitterære fond, må kunne godkjennes i henhold til *Retningslinjer for vurdering av utgivelser*. Kun utgivelser som publiseres på en måte som medfører at kollektive forvaltningsorganisasjoner (f.eks. Kopinor) kan kreve inn vederlag til Det faglitterære fond for bruk av disse tekstene, godkjennes som kvittering for arbeidsstipendet.

Sak 13

Forslag om å nedsette en arbeidsgruppe for å utrede treårig arbeidsstipend

Bakgrunn

Da treårig arbeidsstipend ble innført i 2012, var det på bakgrunn av den gledelige oppgangen for norsk sakprosa fra årtusenskiftet, ofte omtalt som «sakprosabølgen». Selv om prosjektstipendene var og er selve ryggraden i NFFOs stipendpolitikk, tilsa det økende antallet heltidsforfattere at sakprosaen kunne trenge langtidsstipend på linje med skjønnlitteraturen og kunsten. Det treårige arbeidsstipendet har vel å merke aldri vært bare for heltidsforfattere, men kan like gjerne ses som et insentiv for fast ansatte akademikere, lærere og journalister til å jobbe som forfattere på heltid i perioder. Slik sett gagnar stipendet profesjonaliseringen av det frie sakprosafeltet som helhet.

For mottakerne har arbeidsstipendet vært av uvurderlig betydning for å kunne bygge sine forfatterskap langsiktig. Som helhet er det imidlertid flere tegn på at stipendordningen ikke har fungert optimalt:

- I stipendets åtteårige levetid (det var ingen utlysning i 2013) har man i hele fire av årene ikke klart å dele ut alle stipendene (2016, 2017, 2019 og 2020).
- Kriteriene for stipendet er uklare, og en del av avslagene har vært vanskelig å forstå. Resultatet er, etter vår erfaring, at en del forfattere har sluttet å søke, ikke nødvendigvis på grunn av avslag, men fordi det er vanskelig å tolke kriteriene.

Det siste punktet krever utdyping. Da stipendet ble opprettet, var det enighet om at man i tillegg til å vurdere prosjektets kvalitet også skulle legge vekt på søkerens forfatterskap. I andre forfatter- og kunstnerforeninger er det siste en selvfølge: Et arbeidsstipend er noe man tildeles på grunnlag av tilliten man har opparbeidet seg gjennom sine tidligere prestasjoner. I sakprosaen er det naturlig å følge NFFOs tradisjon for også å kreve en eller annen form for prosjektbeskrivelse. Men hvordan skal forholdet mellom prosjekt og forfatterskap vektes i vurderingen? Hva skal forventes av en projektskisse dersom forfatterskapet skal tillegges større vekt? Vi tror noe av uklarhetene ligger her, og har inntrykk av at arbeidsstipendet i praksis har fungert på samme premisser som de ordinære prosjektstipendene.

Et tradisjonelt arbeidsstipend med større vekt på forfatterskapet bryter på mange måter med NFFOs kultur. Men etter vårt skjønn er det viktig at vi også holder oss med et arbeidsstipend som baseres på tillit, kombinert med projektskisse. En av utfordringene for sakprosaforfattere som lever av å skrive, er at man tvinges til å hoppe fra prosjekt til prosjekt, alt etter hva markedet etterspør. Ofte er prosjektene høyst ulike, noe som vanskeliggjør utviklingen av et sammenhengende forfatterskap. Langvarige stipend er det viktigste virkemidlet for å motvirke denne fragmenteringen og sikre at vi har forfattere som kan skrive originale, ambisiøse og nyskapende bøker på fritt grunnlag.

Vi har flere tanker om hva som bør gjøres med dagens arbeidsstipendordning. For det første tror vi det er en fordel å utvide komiteen fra tre til fem medlemmer. For det andre bør vurderingskriteriene gjennomgås og diskuteres langt grundigere enn det som er gjort hittil, og med større grad av dialog med de forfatterne som kan tenkes å søke et slikt stipend. Kanskje bør vi også se nærmere på hvordan vi kan veilede søkerne bedre, slik at vi vet at stipendene går til de beste søkerne.

Det vi for all del må unngå, er at stipendet reduseres eller fjernes. Hvorvidt arbeidsstipendet skal gjøres mer fleksibelt, er en annen sak. Man kan for eksempel se for seg at det omgjøres til et to- til femårig stipend. At Norges største forfatterforening kan tilby et langtidsstipend på *minimum* tre år, slik tilfellet er for våre skjønnlitterære kolleger, må likevel være et mål. I motsatt fall blir det vanskelig å argumentere for å få flere statlige arbeidsstipend, som jo er et viktig politisk mål for NFFO.

Så viktig som denne saken er, velger vi ikke å legge frem noen av disse momentene som forslag for årsmøtet. Etter åtte års eksistens viser det seg at arbeidsstipendformen fremdeles ikke er innarbeidet i NFFOs stipendkultur, derfor foreslår vi heller at det nedsettes en arbeidsgruppe som kan jobbe videre med denne saken frem mot neste årsmøte.

Forslag til vedtak: *Årsmøtet vedtar at det nedsettes en arbeidsgruppe for å evaluere og eventuelt foreslå endringer i ordningen for fondsstyrets treårige arbeidsstipend. Arbeidsgruppen leverer sin innstilling innen neste årsmøte.*

DET FAGLITTERÆRE FOND

Sak 14 **Årsmelding 2020 for Det faglitterære fond**

Se eget dokument.

Sak 15 **Regnskap 2020 for Det faglitterære fond**

Se årsmelding, side 62.

Sak 16 Budsjett 2021 for Det faglitterære fond

FORSLAG TIL BUDSJETT 2020 DET FAGLITTERÆRE FOND				
	Noter	Budsjett	Regnskap	Budsjett
		2021	2020	2020
Driftsinntekter				
Kopivederlag		75 000 000	79 947 952	65 700 000
Bibliotekvederlag		35 500 000	35 311 932	35 500 000
Vederlag Norwacos kabelsektor		1 700 000	1 864 410	1 600 000
Sum driftsinntekter		112 200 000	117 124 294	102 800 000
Driftskostnader				
Overført NFFO- driftsstøtte		18 500 000	20 161 000	20 161 000
Overført NFFO -langsigte kulturpolitiske tiltak		7 300 000	6 506 530	9 075 000
Godtgjøring styre, komiteer og utvalg		1 750 000	1 737 970	1 600 000
Lønns- og pensjonskostnader		3 000 000	2 991 698	3 000 000
Andre driftskostnader		1 000 000	769 943	1 000 000
Sum driftskostnader		31 550 000	32 167 141	34 836 000
Stipendutbetalinger				
Stipendutbetalinger		95 000 000	94 109 754	95 000 000
Resultat før finansposter		-14 350 000	-9 152 601	-27 036 000
Finansinntekter og -kostnader				
Renteinntekter		25 000	24 899	50 000
Andre finansinntekter/-tap		2 000 000	2 002 549	2 500 000
Resultat av finansposter		2 025 000	2 027 448	2 550 000
Årsoverskudd/-underskudd	1	-12 325 000	-7 125 153	-24 486 000
Disponeringer og overføringer				
Tilført / bruk av egenkapital			-7 125 153	
Sum disponeringer og overføringer			-7 125 153	

Note til budsjett for 2021

Note 1 Årsoverskudd/årsunderskudd

Budsjettet er satt opp med et underskudd på 12 325 000 kr. Dette er gjort i samsvar med et ønske om å redusere egenkapitalen. Den frie egenkapitalen var per 1. januar 2021 45 588 309 kr og vil med foreslått budsjettunderskudd på 12 325 000 kr være 33 263 309 kr per 31. desember 2021.

.....

Forslag til vedtak: *Årsmøtet godkjenner styrets forslag til budsjett for Det faglitterære fond for 2021.*

.....

Sak 17 Valg

Innstilling fra valgkomiteen til valgene i 2021

Valgkomiteen har bestått av
Mari Jonassen (leder)
Anette Homlong Storeide
Joakim Hammerlin
Lene Stokseth

Vararepresentanter:
Marta Breen
Teresa Grøtan
Jannike Ohrem Bakke
Stein Gabrielsen

Det har vært avholdt tre møter og ellers holdt kontakt per e-post.

Foreningens styre 2020–2021:

Geir Hønneland, leder
Inger Sverreson Holmes (nestleder)
Olav Torvund
Ingvild Folkvord
Linn T. Sunne
Anne Karin Sæther
Bård Borch Michalsen
Anna Moxnes Stabell (ansattes representant)

Varamedlemmer:
Merete Franz
Vibeke Thorp
Ingerid Straume

Følgende medlemmer og varamedlemmer er på valg i 2021:

Leder Geir Hønneland ønsker å trekke seg på grunn av overgang til ny jobb.

Inger Sverreson Holmes (nestleder)
Olav Torvund, Ingvild Folkvord og
Anne Karin Sæther (styremedlemmer)

Ingvild Folkvord kan ikke gjenvelges. Vibeke Thorp ønsker å trekke seg som varamedlem.

Valgkomiteens innstilling:

Aage Borchgrevink velges som leder for ett år.
Inger Sverreson Holmes gjenvelges som nestleder for to år.
Olav Torvund gjenvelges som medlem for to år.
Anne Karin Sæther gjenvelges som medlem for to år.
Ingerid Straume velges som medlem for to år.
Yohan Shanmugaratnam velges som varamedlem for to år.
Asbjørn Jaklin velges som varamedlem for ett år.

Innstillingen gir følgende styresammensetning:

Aage Borchgrevink (leder)
Inger Sverreson Holmes (nestleder)
Olav Torvund
Ingerid Straume
Linn T. Sunne
Anne Karin Sæther
Bård Borch Michalsen

De ansattes styrerepresentant velges av og blant de ansatte.

Varamedlemmer:

1. Merete Franz
2. Yohan Shanmugaratnam
3. Asbjørn Jaklin

Det faglitterære fonds styre 2020 – 2021:

(personlige varamedlemmer i parentes)
Gunnhild J. Ecklund, leder (Christine Myrvang)
Ylva Østby, nestleder (Synnøve Veinan Hellerud)
Anders Vaa (Astrid Sinnes)
Lars Holm-Hansen (Agnes Banach)
Hilde Gunn Slottemo (Reidar Müller)
Geir Hønneland (Inger Sverreson Holmes)

Følgende medlemmer og varamedlemmer er på valg i 2021:

Gunnhild J. Ecklund (leder)
Lars Holm-Hansen (medlem)
Christine Myrvang, Agnes Banach og Reidar Müller (varamedlemmer)

Gunnhild J. Ecklund og Christine Myrvang kan ikke gjenvelges. Lars Holm-Hansen og Agnes Banach ønsker ikke gjenvalg. Lederen i NFFO har fast plass i fondsstyret, og styret i NFFO utnevner dennes personlige varamedlem.

Valgkomiteens innstilling:

Ylva Østby velges som leder for to år.
Anders Vaa velges som nestleder for ett år.
Gunnar Nyquist velges som medlem for to år.
Reidar Müller velges som medlem for to år.
Shazia Majid velges som varamedlem for to år.
Ánde Somby velges som varamedlem for to år.
Nina Zandjani velges som varamedlem for to år.

Innstillingen gir følgende styresammensetning:

Ylva Østby, leder (Astrid Sinnes)
Anders Vaa, nestleder (Synnøve Veinan Hellerud)
Hilde Gunn Slottemo (Shazia Majid)
Gunnar Nyquist (Nina Zandjani)
Reidar Müller (Ánde Somby)
NFFOs leder med personlig vara

Det faglitterære fonds utvidede stipendkomiteer:

Forfattere, vår, 2020–2021:

Heidi Kristine Grønlien
Eivind Torgersen
Per-Bjarne Ravnå
Simen Ekern
Øystein Morten
Christian Bjørn Bjercke
Dag Herbjørnsrud
Bård Frydenlund
Ragnhild Sollund

Alle unntatt Christian Bjørn Bjercke er på valg. Simen Ekern ønsker ikke gjenvalg. Det foreslås at en mann flyttes til høstkomiteen og erstattes av en kvinne for å få bedre kjønnsbalanse.

Valgkomiteens innstilling:

Bård Frydenlund overføres til komité høst.
Grethe Fatima Syéd velges som medlem for to år.
Frode Skarstein velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning, vår:

Heidi Kristine Grønlien
Eivind Torgersen
Per-Bjarne Ravnå
Frode Skarstein
Øystein Morten
Christian Bjørn Bjercke
Dag Herbjørnsrud
Grethe Fatima Syéd
Ragnhild Sollund

Forfattere, høst, 2020–2021:

Kristin Fridtun
Ingrid Brekke
Anette Homlong Storeide
Ivo de Figueiredo
Kjetil Bevanger
Bjørn Arild Hansen Erslund
Mette Karlsvik
Henrik H. Svensen
Harald Thuen
Nina Goga

Anette Homlong Storeide, Kjetil Bevanger, Henrik H. Svensen, Bjørn Arild Hansen Erslund, Mette Karlsvik, Harald Thuen og Nina Goga er på valg. Anette Homlong Storeide kan ikke gjenvelges. Nina Goga ønsker ikke gjenvalg.

Valgkomiteens innstilling:

Kjetil Bevanger gjenvelges som medlem for to år.
Henrik H. Svensen gjenvelges som medlem for to år.
Bjørn Arild Hansen Erslund gjenvelges som medlem for to år.
Mette Karlsvik gjenvelges som medlem for to år.
Harald Thuen gjenvelges som medlem for to år.
Assad Nasir velges som medlem for to år.
Bård Frydenlund overføres fra komité vår.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning, høst:

Kristin Fridtun
Ingrid Brekke
Assad Nasir
Ivo de Figueiredo
Kjetil Bevanger
Bjørn Arild Hansen Erslund
Mette Karlsvik
Henrik H. Svensen
Harald Thuen
Bård Frydenlund

Suppleanter 2020–2021:

Ivar Bredesen
Norunn Askeland
Eva Maagerø
Marta Breen
Svein Sjøberg
Oddvar Magnussen

Ivar Bredesen, Norunn Askeland og Eva Maagerø er på valg.

Valgkomiteens innstilling:

Ivar Bredesen gjenvelges som suppleant for to år.
Norunn Askeland gjenvelges som suppleant for to år.
Eva Maagerø gjenvelges som suppleant for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av suppleanter:

Ivar Bredesen
Norunn Askeland
Eva Maagerø
Marta Breen
Svein Sjøberg
Oddvar Magnussen

Utvidet stipendkomité, oversettere, 2020–2021:

Hans Ivar Stordal
Geir Uvsløkk

Geir Uvsløkk er på valg og kan ikke gjenvelges.

Valgkomiteens innstilling:

Tara Ishizuka Hassel velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende komitésammensetning:

Hans Ivar Stordal
Tara Ishizuka Hassel

Suppleanter 2020–2021:

Marit Bjerken
Hege Mehren
Eirik Ulltang Birkeland

Marit Bjerken er på valg og kan ikke gjenvelges.

Valgkomiteens innstilling:

Geir Uvsløkk velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av suppleanter:

Hege Mehren
Eirik Ulltang Birkeland
Geir Uvsløkk

Stipendkomité for treårige arbeidsstipend 2020–2021:

Erik Holien
Bjørn Westlie
Maria Berg Reinertsen
Anja Røyne (varamedlem)

Ingen er på valg. Styret i Det faglitterære fond har besluttet at komiteen skal utvides med to medlemmer.

Valgkomiteens innstilling:

Øyvind Vågnes velges som medlem for to år
Katrine Sele velges som medlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning av komiteen:

Erik Holien
Bjørn Westlie
Maria Berg Reinertsen
Øyvind Vågnes
Katrine Sele
Anja Røyne (varamedlem)

Stipendkomité for aktualitets- og debattstipend 2020–2021:

Hege Ulstein
Simen Sætre
Janne Kjellberg
Andrew Kroglund (varamedlem)

Ingen er på valg.

Sakkyndig utvalg statens kunstnerstipend 2020–2021

(personlige varamedlemmer i parentes)
Aage Borchgrevink, leder (Frode H. Pedersen)
Bente Christensen (Per Qvale)
Bodil Stenseth (Hilde Danielsen)

Aage Borchgrevink ønsker å trekke seg fra komiteen.
Frode H. Pedersen og Per Qvale er på valg som varamedlemmer. Per Qvale ønsker ikke gjenvalg.
I samråd med Kulturrådet er det avtalt at komiteen skal utvides med ett medlem og ett varamedlem.

Valgkomiteens innstilling:

Alexander Leborg velges som leder for to år.
Joakim Hammerlin velges som medlem for to år.
Jessica Lönn-Stensrud velges som varamedlem for to år.
Stein Gabrielsen velges som varamedlem for to år.

Innstillingen gir følgende sammensetning:

Alexander Leborg (leder) (Frode H. Pedersen)
Bodil Stenseth (Hilde Danielsen)
Joakim Hammerlin (Jessica Lönn-Stensrud)
Bente Christensen (Stein Gabrielsen)

Anke- og vurderingsnemnda 2019–2020

Bente Ohnstad (Arne Auen Grimenes)
Per Christian Karlsen (Ane Sjøbu)
Arnhild Skre (Ida Hydle)

Ingen er på valg.

Opplysninger om styremedlemmenes faglige bakgrunn mv.:

Borchgrevink, Aage, litteraturviter, fag- og skjønnlitterær forfatter, født 1969, bor i Oslo. Generell litteratur.

Franz, Merete, daglig leder ved Litteraturhuset i Skien, frilanser, tekstforfatter og oversetter fra tysk, engelsk, svensk og dansk. Generell sakprosa. Født 1972, bor i Skien.

Hellerud, Synnøve Veinan, historiker, lærer og frilansforfatter. Født 1969, bor i Oslo. Lærebøker og generell sakprosa.

Holmes, Inger Sverreson, frilanser, oversetter fra engelsk, svensk og dansk. Generell sakprosa, politikk, religion og samfunnsvitenskap. Født 1962, bor i Oslo.

Jaklin, Asbjørn, forfatter og frilansjournalist etter 40 år i avisa Nordlys. Historisk sakprosa, særlig andre verdenskrig i nordområdene. Født 1956, bor i Tromsø.

Majid, Shazia, økonom og journalist i VG, sakprosaforfatter. Født 1974, bor i Oslo.

Michalsen, Bård Borch, medieviter, viserektor ved UiT Norges arktiske universitet. Generell litteratur. Født i 1958, bor i Harstad.

Müller, Reidar, forsker, forfatter, journalist og dr.scient. i geologi, født 1971, bor i Oslo. Naturvitenskap og sakprosa.

Nyquist, Gunnar, frilans sakprosaoversetter, statsautorisert translatør i engelsk, journalist. Født 1951, bosatt i Bærum.

Sinnes, Astrid, professor i naturfagdidaktikk ved Norges miljø- og biovitenskapelige universitet, forfatter lærebøker og fagbøker, født 1972, bosatt i Oslo.

Shanmugaratnam, Yohan, utenriksjournalist i Klassekampen og sakprosaforfatter. Hovedfag i samfunnsgeografi fra Universitetet i Oslo. Født 1979, bor i Oslo.

Slottemo, Hilde Gunn, professor i historie ved lærerutdanninga på Nord universitet, Levanger. Jobber med moderne norsk historie (etter 1850). Født 1968, bosatt i Verdal.

Somby, Ánde, førsteamanuensis i rettsvitenskap, UiT, forfatter, joiker og musiker. Født i 1958, bor i Tromsø.

Straume, Ingerid, pedagog og faglitterær forfatter. Leder av Akademisk skrivesenter ved Universitetsbiblioteket i Oslo, født 1963, bosatt på Nesodden.

Sunne, Linn T., allmennlærer, bibliotekar, lokalpolitiker og forfatter av skjønn- og faglitteratur for barn og ungdom, blant annet læreverk. Født 1971, bor på Dokka.

Sæther, Anne Karin, politisk rådgiver i Utdanningsforbundet og forfatter med bakgrunn som journalist. Utdanning, klima, energi og politisk påvirkningsarbeid. Født 1975, bor på Nesodden.

Torvund, Olav, professor i jus ved UiO, født 1955, bor i Oslo. Fagbøker og lærebøker, blant annet om opphavsrett og ytringsfrihet.

Vaa, Anders, sakprosaforfatter, redaktør og språkviter med doktorgrad i lingvistikk. Født 1978, fra Larvik, bor i Oslo.

Zandjani, Nina, fag- og skjønnlitterær oversetter, forsker, ph.d. i oversettervitenskap. Født 1958, bor i Oslo.

Østby, Ylva, klinisk nevropsykolog og førsteamanuensis ved Psykologisk institutt, UiO, sakprosaforfatter innen psykologi og nevrovitenskap. Født 1979, bor i Oslo.

Sak 18

Valgkomité 2022

Styret foreslår følgende medlemmer med personlige varamedlemmer (i parentes) til valgene i 2022:

Teresa Grøtan (Jannike Ohrem Bakke)
Marta Breen (Jørgen Moltubak)
Joakim Hammerlin (Dagny Holm)
Lene Stokseth (Stein Gabrielsen)

Sak 19

Valg av revisor

Styrets innstilling: *BDO AS ved statsautorisert revisor Steinar Andersen velges som revisor for regnskapsåret 2021.*

NORSK FAGLITTERÆR
FORFATTER- OG
OVERSETTERFORENING

nffo.no